

BUDAKALÁSZI

XVI. évfolyam | 8. szám
2022. október

HÍRMONDÓ

Budakalász polgárainak lapja • Stadtblatt für Kalasch • Лист грађана у Калазу

Wágner Katalin
Ötven éve Budakalász
szolgálatában

A TARTALOMBÓL

- Költségvetés-módosítás az óvatosság és az előrelátás jegyében
- Már pályázható a rendkívüli rezsitámogatás
- Elkészült a Fenntartható Városi Mobilitási Terv
- A Szent István Mozgóképszínház és a helyi mozásis története
- Életet a kertünkbe!

Újrapapír

BUDAKALÁSZON MINDEN ÖSSZEFONÓDIK INTERJÚ KÜLÜS LÁSZLÓVAL

(22-23. OLDAL)

MÚLTIDÉZŐ

A SZENT ISTVÁN MOZGÓKÉPSZÍNHÁZ ÉS A BUDAKALÁSZI MOZIZÁS TÖRTÉNETE

(20-21. OLDAL)

FONTOS GAZDASÁGI, SZOCIÁLIS KÖRNYEZETVÉDELMI ÉS TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI DÖNTÉSEKET HOZOTT A VÁROSVEZETÉS

TISZTELT BUDAKALÁSZIAK!

A Képviselő-testület szeptember végi ülésén 24 napirendi pontot tárgyalt. Az önkormányzati rezsiköltségek drasztikus emelkedése és a város működőképességének megtartása érdekében módosítottuk az idei költségvetést; a várható lakossági krízishelyzetre felkészülve pedig fontos szociális intézkedéseket hoztunk. Elfogadtuk Budakalász új környezetvédelmi és településfejlesztési koncepcióját, illetve Budakalász Fenntartható Városi Mobilitási Tervének elfogadásáról döntöttünk. A városi díjakról is határoztunk, amelyeket az október 23-i megemlékezés alkalmával adunk át.

Költségvetés – óvatosság, előrelátás, tartalékképzés

A 2022. évi költségvetési rendelet módosítása során a megemelkedett köz-műdíjak fedezete érdekében a dologi kiadások terhére jelentős átcsoportosítást hajtott végre a testület. A takarékos előrelátás érdekében további előirányzat-módosításokat hajtottunk végre. **A bizonytalan társadalmi és gazdasági környezet miatt megnövekedett kockázatok kezelése érdekében a költségvetés általános tartalékát 105 millió forinttal növeltük.**

A takarékosági intézkedések meghozatala során a városvezetés álláspontja világos: **a gyermeknevelést végző intézmények, illetve a szociális és egészségügyi közszolgáltatások működésének fenntartása elsőbbséget élvez.**

Szociális intézkedések a küszöbön álló krízishelyzetek kezelésére

A társadalmi és szociális krízishelyzetekre felkészülve a szociális támogatási rendszer bővítéséről is döntöttünk. Augusztustól a lakossági villamosenergia és földgáz értékesítési árak jelentősen megemelkedtek. Annak érdekében, hogy a fűtési szezon alatt az áremelés miatt kiszolgáltatott helyzetbe kerülőknek segítséget nyújthassunk, a szociális rendeletben több módosítást is szükségesnek tartottuk.

Egyebek mellett a már meglévő lakásfenntartási támogatás esetében a jogosultak körének bővítését, a támogatási összeg jelentős emelését, valamint új, rendkívüli rezsitámogatás bevezetését is. A lakásfenntartási támogatás esetében mind a jogosultsági jövedelemhatár, mind a megítélhető összeg jelentősen, utóbbi 50 százalékkal emelkedik. Az önkormányzati lakást bérlők esetében pedig a támogatás a rezsiköltségekre is elszámolható lesz. Ezekon felül új támogatási formaként jelenik meg a rendkívüli rezsitámogatás, mely jövedelemhatártól függően annak adható, aki fogyasztóként legalább részben versenypiaci árak megfizetésére kényeszerül, de azok is igénybe vehetik, akik a lakásuk fűtését kizárólag szilárd tüzelőanyaggal oldják meg. **A rendkívüli rezsitámogatás összege havi 15 ezer forint, a rászorulóknak tehát az októbertől márciusig tartó fűtési szezonra összesen 90 ezer forint értékű rendkívüli támogatást kaphatnak. Fontos, hogy a rezsitámogatás mellett ugyanúgy igényelhető marad a lakásfenntartási és a szociális tűzifa támogatás is.**

Gáz és villamosenergia-beszerezés a versenypiacról

A Kormány a vonatkozó júniusi rendeletével az Önkormányzatokat kizárta az egyetemes szolgáltatási körből, így Budakalásznak is kötelezően a versenypiacról kell a gázt és a villamos energiát beszereznie. Budakalász csatlakozott egy csoportos villamos energia és földgáz energia beszerzési közösséghez, ami a tagok számára kedvezőbb pozíciókat kínálhat. A közbeszerzési eljárások miatt az idei közbeszerzési tervet is módosítani

kellett. Budakalásznak is fel kell készülnie a nehezebb időkre. **Célunk, hogy a város alapvető működőképessége a nehéz és bizonytalan helyzetben is megmaradjon. Ennek fontos eleme, hogy a lehető legkedvezőbb energiabeszerezési megállapodásokat köthesse meg a város. A jövő évi gáz- és villamosenergia közbeszerzések folyamatban vannak. A 2023-as év pénzügyi tervezése már megkezdődött, a város lehetőségeit az energia-tenderek eredményei alapvetően fogják befolyásolni.**

Új településfejlesztési koncepció

Szeptember végén elfogadtuk Budakalász új Településfejlesztési Koncepcióját. A településrendezési eszközök teljes felülvizsgálata több mint egy éve kezdődött el. **Az Élhető Budakalász Program célja egy emberközpontú és emberléptékű kisváros kereteinek kialakítása. A város utolsó településfejlesztési koncepciója 2001-ben volt elfogadva, azóta nem volt átgondolt fejlesztési elképzelés.** Kérdőíves adat és vélemény gyűjtés, valamint lakossági és fókuszcsoporthozott fórumokon megfogalmazott hasznos javaslatokat a tervezők beépítették a tervekbe. Az elkészült új Településfejlesztési Koncepciót az államigazgatási szervek és önkormányzatok is megkapták és véleményezték.

Elfogadtuk Budakalász fenntartható városi mobilitási tervét (SUMP)

Budakalász Fenntartható Városi Mobilitási Tervét (SUMP), a tavalyi közbiztonságfejlesztésre elnyert uniós pályázati forrásból finanszírozta a város. A hosszú távra szóló fenntartható mobilitási terv stratégiai jelentőségű anyag, megléte a jövőbeni hazai és uniós közlekedésfejlesztési pályázatok egyik belépő feltétele. A SUMP az Élhető Budakalász Program részeként, a településfejlesztési Koncepcióval összhangban készült el.

Elkészült a Kerékpárforgalmi Hálózati Terv is

Ugyancsak a közlekedésbiztonság fejlesztésre elnyert vissza nem térítendő támogatás terhére készült el a Kerékpárforgalmi Hálózati Terv is. A dokumentum szakmai értékelését a Magyar Kerékpárosklub végezte, a közutbiztonsági auditját pedig a Főmterv készítette. A testület által elfogadott dokumentumot korábban az Innovációs és Technológiai Minisztérium Kerékpáros Koordinációs Főosztálya is véleményezte és elfogadásra javasolta.

Új Környezetvédelmi Programot fogadunk el

Budakalász első Környezetvédelmi Programja a 2004. és 2009. közötti időszakra szólt. Az azóta eltelt bő egy évtizedben csupán egyetlen felülvizsgálatra került sor, az is több mint tíz évvel ezelőtt. Ezalatt rengeteg változás történt, ezért döntöttünk az alapos felülvizsgálatról. A Környezetvédelmi Program szintén stratégiai dokumentum.

A hátrányos helyzetű tehetséges kalászi fiatalok támogatásáról is döntöttünk

A testület döntése alapján idén is lehet pályázni a Bursa Hungarica Ösztöndíjakra. Célunk az esélyteremtés érdekében a hátrányos helyzetű, szociálisan rászoruló kalászi fiatalok felsőoktatásban való részvételének támogatása.

Városi díjak – Budakalász Díszpolgára cím és Budakalászáért Emlékérem

Döntöttünk a „Budakalász Díszpolgára” és a „Budakalászáért Emlékérem” díj odaítéléséről. A budakalászi lakosok és szervezetek augusztus végéig küldhették el jelöléseiket, javaslataikat. A rangos városi elismerések átadására az október 23-i megemlékezés alkalmával kerül sor.

dr. Göbl Richárd, polgármester

ÖNKORMÁNYZATI HÍREK

MINISZTERI EGYEZTETÉS LESZ AZ ELHALASZTOTT RÉGIÓS BERUHÁZÁSOK MIATT

Ötpontos akcióterv a Pilis-Dunakanyar térségben

A gazdasági nehézségek, az elszabadult árak és az infláció miatt most tisztán és világosan kell beszélnünk – írta egyebek mellett közösségi oldalán dr. Vitályos Eszter, a Pilis-Dunakanyar térség országgyűlési képviselője. Öt fontos kezdeményezést is bejelentett, amelyek, mint írta, akár forintosítható hasznot hozhatnak az előttünk álló, nehéz időszakban. A függőben lévő fejlesztésekről Budakalász, Szentendre és Pomáz polgármestere együtt tárgyalóasztalhoz ül majd az illetékes miniszterrel.

Bár a rezsiköltségek jelentős emelkedése miatt Budakalász is komoly kihívásokkal küzd, dr. Göbl Richárd polgármester a bejelentést üdvözölve jelezte, saját hatáskörében a budakalászi városvezetés minden tőle telhetőt megtesz, hogy a küszöbön álló társadalmi és gazdasági krízishelyzetet helyben kezelni tudja és segítsen a rászorulókon.

Dr. Göbl Richárd a Képviselő Asszonyoknak írt levelében megköszönte a kezdeményezést. Jelezte, különösen fontosnak tartja az akcióterv 5. pontjában említett tárgyalás megfelelő előkészítését. A Lázár János építési és beruházási miniszter úrral tervezett megbeszélés kapcsán kiemelte: „a bizonytalan ideig elhalasztott, illetve függőben lévő állami beruházások – a Budakalászt és Pomázt tehermentesítő északi elkerülő út, az M0 északi szektor továbbépítése, a H5 HÉV agglomerációs szakaszának rekonstrukciója – mielőbbi folytatása a budakalásziak számára kiemelt közérdek, de hatással van a teljes régió jövőjére és fejlődésére”.

Az elkerülő út már 1985-ben bekerült Budakalász rendezési terveibe, és a 2008-ban átadott Megyeri híd engedélyében is szerepelt. Az elkerülő út megépítése egy 2016 októberében született peren kívüli hármass megállapodásnak is része. Ebben a Magyar Állam kötelezettséget vállalt az elkerülő út megépítésére. Budakalásznak és a

A 2,8 km hosszú, 2x1 forgalmi sávú budakalászi elkerülő a 11-es főúttól a Pomázi útig készülne el. Az Szentendrei/Ország út keresztezésénél körforgalmi csomópont, illetve a Pomázi útnál a H5-ös HÉV vonala felett külön szintű csomópont épülne. A kiviteli tervek a 11-es út Szentendre és Budakalász közötti szakaszának rekonstrukcióját is magában foglalták. 2022. júliusában az építkezés bizonytalan idejű elhalasztása miatt a leginkább érintett Budakalász, Pomáz és Szentendre polgármesterei közös nyilatkozatot is kiadtak.

közeleli településeknek tehát jár ez a beruházás, amelynek mielőbbi megvalósítása közlekedésbiztonsági, környezet – és egészségvédelmi okokból az egész térség számára fontos lenne.

Diktálásnál érdemes bejelenteni, ha fűtésre és főzésre is használjuk a gázt

A kormány rendeletben meghatározott egy limitet, ameddig a gázt és a villanyt mindenki csökkentett áron kapja. Ez a limit a földgáznál 1729 köbméter/év, vagyis 144 köbméter/hónap, a villamos energiánál pedig 2523 kilowattóra évenként (kWh), ami 210 kWh havi fogyasztásnak felel meg. Földgáz esetében 1729 köbméter fogyasztás alatt 102 forint a tarifa - e felett 747 forint/köbmétert kell fizetni.

A diktálás alapján készülő elszámoló számla esetén, a kedvezményes áron számlázandó mennyiség meghatározása a fogyasztási jelleggörbe és a rendelkezésre álló napi fűtési hőmérsékleti tényezők alapján történik. A fogyasztási jelleggörbe azt mutatja, hogy az adott felhasználó az év során milyen (napi, havi) eloszlásban használja fel a gázt.

Ennek három fajtája van: lineáris (egyenletes, jellemzően főzés, vízmelegítés célú használat), fűtési (szezónális, kizárólag fűtés céljából, nyáron nincs is használat), illetve vegyes (a fenti kettő keveréke,

kis nyári fogyasztással, nagyobb szezonális fűtési fogyasztással). Nem segíti a tisztánlátást, hogy gázdíjat nem Ft/m³-ben, hanem Ft/MJ-ban meghatározott, az elhasznált földgázmennyiség alapján számított hőmennyiség (MJ) alapján kell fizetni, figyelme véve a nyomás-, és hőmérséklet-korrektíót is. Így fordulhat elő például, hogy a beállított jelleggörbe alapján – ami szerint csak fűtési célú a gázhasználat – június, július és augusztus hónapokra 0 MJ adható kedvezményesen, de mivel ebben a három hónapban volt gázfogyasztás így a kedvezményes ár helyett piaci árat számláz az MVM.

Ha azt tapasztalja valaki, hogy a jelleggörbe nem megfelelő, az ügyfélszolgálatnál jelezze. Az MVM szerint korábban nem volt ennyire fontos a jelleggörbe, viszont most már érdemes bejelenteni a kért változtatást.

Az online felületeken egyelőre ez nem lehetséges, mindenképpen személyes (vagy telefonos) ügyintézés szükséges. Tapasztaltunk az, hogy a megadott telefonszámok folyamatosan foglaltak, viszont mindenképpen megéri próbálkozni.

REZSITERHEK – már pályázható a rendkívüli önkormányzati rezsitámogatás

A társadalmi és szociális krízishelyzetekre felkészülve a szociális támogatási rendszer bővítéséről is döntött Budakalász Képviselő-testülete a legutóbbi ülésen. A rászorulóknak – a már meglévő lehetőségek mellett - október 1-től rendkívüli rezsitámogatásra is pályázhatnak.

Annak érdekében, hogy a fűtési szezon alatt az áremelés miatt kiszolgáltatott helyzetbe kerülőknek segítséget nyújthassunk, a szociális rendeletben több módosítást is szükségesnek tartottuk. Egyebek mellett a már meglévő lakásfenntartási támogatás esetében a jogosultak körének bővítését, a támogatási összeg jelentős emelését, valamint új, rendkívüli rezsitámogatás bevezetését is. A lakásfenntartási támogatás esetében mind a jogosultsági jövedelemhatár, mind a megítélhető összeg jelentősen, utóbbi 50 százalékkal emelkedik. Az önkormányzati lakást bérlok esetében pedig a támogatás a rezsiköltségekre is elszámolható lesz.

Ezekon felül új támogatási formaként jelenik meg a rendkívüli rezsitámogatás, mely jövedelemhatártól függően annak adható, aki fogyasztóként legalább részben versenypiaci árak megfizetésére kényszerül, de azok is igénybe vehetik, akik a lakásuk fűtését kizárólag szilárd tüzelőanyaggal oldják meg. A rendkívüli rezsitámogatás összege havi 15 ezer forint, a rászorulóknak tehát az októbertől márciusig tartó fűtési szezonra összesen 90 ezer forint értékű rendkívüli támogatást kaphatnak. Az új rendelet október 1-jén lépett életbe, a kérelmek már benyújthatók.

Fontos, hogy a rezsitámogatás mellett ugyanúgy igényelhető marad a lakásfenntartási és a szociális tűzifa támogatás is.

A rendkívüli rezsitámogatás részletei

Annak a fogyasztónak/kérelmezőnek állapítható meg, akinek családjában az egy főre jutó havi jövedelem az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összege 99.750.- Ft-ot, egyedül élő vagy egyedülálló esetén a 114.000.- Ft-ot nem haladja meg, és nincs vagyona.

Jelen támogatás igénylése során kérelmező a szolgáltatóval szerződésben álló fogyasztó, akinek a nevére a közüzemi számla kiállításra került.

A támogatási összeg a kérelembenyújtás hónapjának 1. napjától állapítható meg 2023. március 31. napjáig, tehát maximum 6 hónapra (október 1-március 31.)

A támogatás megállapításának feltétele, hogy a fogyasztó a támogatás igénylésekor igazolja, hogy a kérelem benyújtását megelőző 1 hónapban kiállított közüzemi (villamosenergia, földgáz) számla alapján versenypiaci költségeket tükröző áron jogosult igénybe venni a szolgáltatást, ekkor 15.000.- Ft/hó támogatásra jogosult vagy kérelmező kifejezett nyilatkozata alapján fűtesként csak szilárd tüzelőanyaggal működő fűtőberendezést használ, ekkor egyösszegű 90.000.- Ft támogatásban részesül.

A kérelemhez szükséges nyomtatvány letölthető a www.budakalasz.hu internetes oldalról.

Formanyomtatvány segíti a hatósági bizonyítvány kiállítását

Egy kormányrendelet azokra a többlakásos, de egy mérőórás ingatlanokra is kedvezményes árú gázmennyiséget határoz meg,

amelyek nem társasházakban vagy lakásszövetkezetekben vannak. Bevezeti a „családi fogyasztói közösség” fogalmát, amit akkor lehet alkalmazni, ha egy társasháznak vagy

lakásszövetkezetnek nem minősülő ingatlanon több (legfeljebb négy) „lakás rendeltetési egység” van. Az eljáró hatóság a hatósági bizonyítvány kiadása során az építmény jogszerű használatát vélelmezi, de a jogosultságot később ellenőrizhetik.

A rendelet nem írja elő, hogy a családi fogyasztói közösség tagjainak rokoni kapcsolatban kellene lennie, a földgázellátásról szóló törvény szerinti lakossági fogyasztó a jogosult, tehát az egy házban, pontosabban az egy mérőórán történő fogyasztás ténye számít. Az új rendelet emellett plusz kedvezményes gázmennyiségre jogosítja azokat is, akik otthonteremtési támogatást (CSOK) tetőtér-beépítésre veszik igénybe. Ők a lakáscélú állami támogatásról szóló támogatási okirat bemutatásával kaphatják meg a kedvezményt a szolgáltatótól.

A családi fogyasztói közösség igazolására szolgáló hatósági bizonyítványt a jegyző állítja ki. A kérelem a városháza ügyfélszolgálatán adható le személyesen, hivatali nyitvatartási időben vagy írásban postán, valamint ügyfélfelkapun keresztül (az email nem minősül hivatalos megkeresésnek).

A kérelmet a lakossági felhasználó vagy a fogyasztó adhatja le, az ügyintézés megkönnyítése érdekében időközben egy formanyomtatvány is készült erre a célra, ami megtalálható Budakalász város honlapján (www.budakalasz.hu)

A hatósági bizonyítvány csak a rezsifogyasztás támogatott mennyiségének módosítására szolgál, a családi fogyasztói közösségként elismert ingatlan nem minősül társasháznak. A hatósági bizonyítvány birtokában a gázszolgáltatótól lehet igényelni a többletmennyiséget, ami a kérelem benyújtását követő hónap elsejétől jár időarányosan (ez az évi mennyiségre vonatkozik augusztushoz képest).

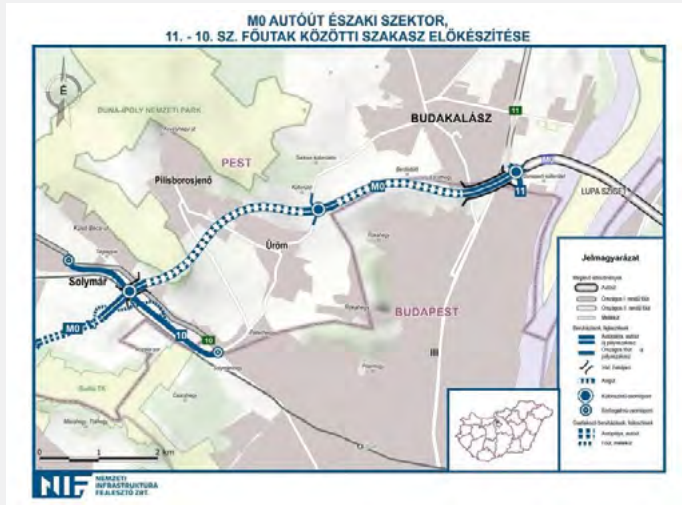
Az éves kedvezményes mennyiség jelenleg mérési helyenként 63 645 MJ/év (1729 köbméter/év). Ha tehát a jegyző kiadja a több lakásról szóló hatósági bizonyítványt, akkor az abban szereplő lakások számával kell megszorozni ezt a mennyiséget. Ezt arányosítja majd a szolgáltató a hónapok számával, valamint a leolvasás és fizetés formájától függően a gázfogyasztási jelleggörbével.

A jogosultságot ellenőrizni fogják. Ha a szolgáltató kérésére lefolytatott ellenőrzésből kiderül, hogy az ingatlan használata nem felel meg a családi fogyasztói közösség fogalmának, úgy a felhasználó köteles a piaci ár másfélszeres értékén visszafizetni a jogtalanul igényelt gázártámogatással fogyasztott gázmennyiséget.

HELYI HÍREK

M0 ÉSZAKI SZÉKTOR MEGÉPÍTÉSE, LAKÓPARK ÉS TÁRSASHÁZ STOP, VÍZIKÖZMŰ-HÁLÓZAT FEJLESZTÉS – MEGALKULT A BAFT

Megalakult a Budapesti Agglomerációs Tanács, amely a főváros és Pest megye közötti közlekedési problémákra, az ivóvízellátási nehézségek megoldására, továbbá a tömeges kiköltözéssel járó infrastrukturális gondok megoldására kíván koncentrálni. Példaértékű, hogy a tagok között ellenzéki és kormánypárti vezetők egyaránt vannak.

Megalakult a Budapesti Agglomerációs Fejlesztési Tanács (BAFT). Szabó István, a Pest Megyei Közgyűlés elnöke, a BAFT egyik társelnöke kezdeményezője volt a testület „feltámasztásának”. Az ötlet felvetésekor jelezte, 15 évvel ezelőtt már volt egy hasonló kezdeményezés, de az elhalt. A közlekedés és az infrastrukturális hiányosságok azonban mára neuralgikussá váltak mind Budapest, mind a környező települések életében – kezdte a megoldandó feladatok listáját a másfél évtized után újra életre hívott agglomerációs tanács társelnöke.

Szabó István szerint prioritás ugyan a kötött pályás közlekedési megoldások továbbfejlesztése, ám vannak olyan térségek, ahol csak közúton halad a forgalom, és ezeket minél előbb „életképessé” kell tenni. Példaként említette a Pilisi-medence közlekedési helyzetét, amelyet katasztrófálisnak minősített, sérelmezve, hogy az immár 10. éve nemzetgazdasági szempontból kiemelt állami beruházás, az M0-s körgyűrű fejlesztése sokadszorra is elakadt.

Budakalász városvezetése az elmúlt három évben többször is szorgalmazta a városban megjelenő átmenő forgalom radikális csökkentése érdekében az M0 északi szektor tovább építését és az északi elkerülő út megépítését, de a város önmagában keveset tehet, ezért is örömdetes az agglomerációs tanács megalakulása.

Szabó István szólt a HÉV fejlesztések fontosságáról is. Jelezte, az agglomeráció problémáinak megoldásához nélkülözhetetlen a fővárossal való kooperáció. „Együtt kell gondolkodnunk Budapesttel. Azáltal, hogy Pest megye, leválva a fővárosról, önálló régió lett, már leszakadónak számít az európai uniós átlaghoz képest, így jogosult EU-s pénzekre. Ugyanakkor Budapest is szeretne direkt forrásokat szerezni Brüsszeltől a fejlesztéseihez, s ha valóban sikerül is, az lenne a helyes, ha a főváros és a megye beruházásai együtt, átgondolva, párhuzamosan, egymást kiegészítve valósulnának meg. Ezt szolgálja a fejlesztési tanács, vagyis ne csak informálisan, hanem intézményes formában is megvalósuljon az együttműködés” – mondta a társelnök. Az irány – M0 északi szektor megépítése, lakópark és társasház stop, víziközmű-hálózat fejlesztés – jó, reméljük, mielőbb lesz kézzelfogható eredmény is!

MEGÚJULT A LUPPA-SZIGETI KOMP

A Lupa egyesület felajánlásából épült meg a 12 fő szállítására alkalmas alumínium hajótest, valamint az engedélyeztetés hosszú eljárását is az egyesület intézte el. A hajó motor beszerzése pályázat útján a Magyar Állam, Tugyi László révész és az Önkormányzat közreműködésével valósult meg.

Októberben a komp reggel 7:00-tól 17:00-ig óránként közlekedik a Lupa-sziget és az Ebihal büfé között. Felnőtteknek az oda-vissza út 1000 Ft, iskolás korú gyerekeknek 900 Ft, 6 év alatti gyerekeknek pedig ingyenes.

A 12 fős komppal lehetőség van a Lupa sziget körbehajózására. A szigetkör része a vízállástól függően a Tündér-sziget meglátogatása, az Egyfás-szigeten egy rövid kikötés és a Megyeri híd alulról, igény esetén idegenvezetés. A révész évtizedek óta üzemelteti a kompot, kivételes tudása van a környékről. A sziget környezete egyedülálló, aki még nem látta, érdemes egy barátai társasággal, családdal körbehajózni. A szigetkör ára 8000 Ft.

Egyedi kérésekkel keressék Tugyi László révészt: 06 20/265-7707

ÉLŐLÁNC ÉS PETÍCIÓ A SZENTISTVÁNTELEPI ÁLTALÁNOS ISKOLA PEDAGÓGUSAI MELLETT

A Szentistvántelevi Általános Iskolában a méltatlan oktatási körülmények javítása érdekében öt pedagógus polgári engedetlenségi akcióba kezdett. Erre válaszul a Váci Tankerületi Központ vezetője szeptember 9-én levelet küldött az érintett tanároknak, melyben jelezték: ha nem veszik fel a munkát, elveszíthetik az állásukat.

A szülők szeptember 12-én reggel, az iskola pedagógusai mellett kiállva szolidaritási megmozdulást hirdettek. Fél nyolc és nyolc óra között a szülők és nagyszülők az iskola épülete körül élőláncot alkottak.

A szülők levelet fogalmaztak meg Verebélyi Gábor Ákos tankerületi igazgatónak, melyben felhívták a figyelmet arra, hogy a tanárok fenyegetése teljes mértékben eliminálja azt a minimális biztonságot, amely a tanári munkakör

ellátáshoz szükséges, így veszélybe sodorja gyermek tanuláshoz való alapvető emberi jogát. A tankerület vezetőjének jelezték: „az 1848-as és 1956-os forradalom azt tanítja gyermekeinknek, hogy álljanak ki magukért. Ez az érték visszaköszön a jelenlegi történelemkönyvekből is, amelyekkel Ön, mint az oktatásért felelős szerv képviselője, gondoljuk egyetért. Szülőként nem szeretnénk, ha gyermekeink azt tanulnák meg, hogy nem érdemes kiállni magukért, egy jó ügyért, mert retorziótól kell félniük.”

A szülők hangsúlyozták: a tanárok polgári engedetlenségi akciója jelenleg az egyetlen törvényes lehetőség, hogy az oktatási feltételek és a munkakörülmények javítása érdekében hallassák hangjukat. A reggeli élőlánc idején 216 szülő írta alá a Verebélyi Gábor Ákosnak írt levelet.

„Aggódva figyeljük a Telepi Suli körül kialakult helyzetet”

Dr. Göbl Richárd polgármester levelet írt a Váci Tankerület igazgatójának a Szentistvántelepi Általános Iskola pedagógus-közösségének védelme érdekében. Jelezte: a 460 budakalászi gyermeket oktató-nevelő intézményben a rossz munkakörülmények, az évek óta jellemző zsúfoltság ellenére kiváló szakmai munka zajlik, remek és összetartó pedagógusközösség alakult ki. A városvezetés ezt különösen nagy értéknek tartja – hangsúlyozta a polgármester.

Tudom, hogy a tankerület anyagi lehetőségei a jelen helyzetben korlátozottak, de a humánus eszköztára korántsem – fogalmazott, utalva arra, hogy a polgári engedelmességet választó pedagógusoknak az állásuk elvesztését helyezték kilitásba.

Dr. Göbl Richárd levelében arra kérte Verebélyi Gábor Ákos tankerületvezetőt, hogy a budakalászi családok gyermekei érdekében tegyen meg mindent a hivatásuknak élő kollégák megtartásáért és a mindenki számára méltatlan helyzet mielőbbi megnyugtató rendezéséért. A budakalászi polgármester levelét tájékoztatásul megküldte dr. Vitályos Eszter országgyűlési képviselőnek is.

Szeptember 12-én reggel 250 szülő és nagyszülő ment el és állt be a Telepi Iskola köré font élő lánca, délután pedig a Kalász Suli harminc pedagógusa hozta nyilvánosságra, hogy szolidaritást vállalnak a szentistvántelepi kollégáikkal.

BUDAKALÁSZ VEZETŐI A SZERB EGYHÁZ VEZETŐ KÉPVISELŐIVEL TALÁLKOZTAK

A nyár közepén dr. Göbl Richárd polgármester levélben kereste meg a Szerb Ortodox Egyház budai püspökségének vezetőjét, Lukijan (Pantelic) budai püspök urat. Forián-Szabó Gergely alpolgármester és dr. Deák Ferenc jegyző nemrég a szentendrei püspökségen személyesen is találkoztak a szerb egyház vezető képviselőivel, Vojisláv Gality főesperes, püspöki helynökkel és Ostojic Zoran kerületi főesperessel. A megbeszélésen részt vett Zoran Zivic budakalászi parókus is.

A találkozón egyebek mellett szó volt a településrendezési eszköztár felülvizsgálatának tapasztalatairól, illetve a készülő új Helyi Építési Szabályzat kapcsán várható szigorúbb szabályozásról, amely érinti az egykori Lenfónó gyárral szemben lévő, a szerb egyház tulajdonában álló ingatlan eddigi kereskedelmi célú hasznosítását is.

MEGÚJUL A SZENT ISTVÁN TEMPLOM

Pályázati úton 33,5 millió forint vissza nem térítendő támogatást nyert Budakalász a helyi Szent István Templom felújítására. Az Önkormányzat és a Plébánia együttműködési megállapodásban rögzítette a felújítás tervezésével, megvalósításával és finanszírozásával kapcsolatos feladatok elvégzésének és együttműködésének szabályait. Ez alapján a Plébánia a beszerzési eljárás eredményessége érdekében csaknem 5,5 millió forint fedezetkiegészítést biztosít Önkormányzat számára.

MEGÚJUL A CSERKÉSZHÁZ IS

Pályázati forrásokból és az önkormányzat anyagi támogatásával elindult a Cserkészház régóta várt felújítása. Az 1111. számú Szent István Cserkészcsapat budakalászi otthona hosszú évek alatt és rengeteg közösségi munkával, lelkesedéssel épült, de a befejezés évek óta váratott magára. A városvezetés kezdeményezésére az ingatlan jogi helyzete végre rendeződött, így a sikeres pályázatok után szeptember elején elindult az épület külső-belső felújítása. Az építkezést úgy szervezik, hogy az ne akadályozza majd a korcsolyapálya működését.

Idén ősszel ismét tagfelvételt hirdet a budakalászi 1111. számú Szent István Cserkészcsapat. Az ország egyik legnépesebb cserkészközössége jelenleg is több mint 400 budakalászi gyermek testi-lelki neveléséről gondoskodik. A cserkészlet önkéntes, politikamentes, ifjúságnevelő mozgalom. Célja egy jobb világ építése. Küldetésüknek a fiatalok nevelését tartják, azt, hogy gyerekként és majd felnőttként is építő szerepet vállaljanak a társadalomban. Sik Sándor így határozta meg a magyar cserkészlet legfőbb célját: a fiatalokat támogatni kell abban, hogy ki tudják bontakoztatni teljes fizikai, szociális, szellemi és lelki adottságaikat, miáltal egyházuk, közösségük, nemzetük és az egész emberiség értékes és felelősségteljes tagjai lesznek. Ez a mai napig érvényes.

ELHUNYT KURDICS SÁNDOR

Életének 89. évében elhunyt Kurdics Sándor, Budakalász díszpolgára.

Törökszentmiklóson született 1933-ban, 1952-ben került a szentendrei katonai főiskolára. Tanulmányait befejezve a Budakalászi Lenfonó Gyárban kezdett dolgozni. 1954-től a Budakalászi Textil SE nagypályás kézilabda csapatának igazolt játékosa lett. A Textil SE-vel az NB-I-es bajnokságban játékosként, majd később ennek a csapatnak edzőjeként is több rangos eredményt és sikert ért el. Edzői tevékenységét 1978-ig folytatta, ezt követően a Pest Megyei Kézilabda Szövetségben dolgozott 25 évig. Szakmai munkáját elismerve a Szövetség a Pest Megyei Utánpótlás Válogatott irányításával is megbízta, ahol szintén számtalan kiemelkedő eredményt ért el. A sporthoz való kötődése mellett 20 évig vezette a Magyar Bélyeggyűjtő Szövetséget, ami hivatása mellett kedvenc időtöltése volt. Szakmai és közéleti munkájának elismeréseként az önkormányzat 2010-ben a Budakalászi Magisztrátus tagjának választotta, azon belül az oktatási és sport műhely tagja lett. A város közéletében és sportéletében kifejtett tevékenységéért 2013-ban átvette a Díszpolgári címet.

Nyugodjék békében!

IDEIGLENES FORGALMIREND-VÁLTOZÁSOK A VASÚT SORON

Életbe léptek a korábban beharangozott forgalmirend-változások a Vasút soron. Az óvoda építésének idejére az utca az Ady Endre utcától az óvodáig kétirányú lesz, és ezen a szakaszon tilos a parkolás.

A kivitelezők az építési telek végéig kétirányú forgalom biztosítását kérték az anyag- és hulladékszállítás biztosítása érdekében. A korábbi óvoda-templomkert telekhatáránál a meglévő kapun keresztül történik a belső áruszállítás, így a Vasút sor kaputól délre eső szakasz kerül ideiglenesen kétirányúsításra. Kérjük a közlekedők megértését és türelmét!

BURKOLATJELFESTÉS BUDAKALÁSZON

Az elmúlt félévben összegyűlt igények, javaslatok és ötletek véleményezése alapján burkolatjeleket festettek a napokban Budakalászon. A szakemberek több helyen is dolgoztak: a Gát utcában, a sorompónál, a Sport utcai HÉV-átjáró előtt, valamint a Lenfonó bejáratánál is felfestették a közlekedőket segítő jelzéseket. A fekvőrendőrök megjelölése is a feladatok között szerepelt a Mályva, a Szegfű, a Hargita, a Mező és a Téglási utcában.

REGGELIVEL VÁRTÁK A BRINGÁSOKAT A PETŐFI TÉREN

A Mobilitási Hét rendezvénysorozat egyik kiemelt eseményeként szeptember 22-én reggelivel várták a Kós Károly Művelődési Ház és Könyvtár munkatársai a kerékpárral munkába, illetve iskolába igyekvő budakalásziakat a Petőfi téren, a Városházával szemben.

Akik megálltak néhány percre a Petőfi téren, biztosan nem bánták meg: a bringás reggeli étlapján kávé, tea, gyümölcs, péksütemény, kolbász, sajt, valamint zamatos paprika és paradicsom is helyet kapott. És persze a mosolyból és a kedves szavakból sem volt hiány. A Mobilitási Hét célja a környezetbarát és fenntartható városi közlekedés népszerűsítése. A program a Telepi Suli Autómentes napjával kezdődött el, a hagyományos Tour de Kalász kerékpáros megmozduláson pedig 565-en vettek részt.

KÖZMEGHALLGATÁS!

Október 26-án, szerdán közmeghallgatás lesz a Faluházban. A közmeghallgatás nyílt testületi ülés, amelyen Budakalász lakói közvetlenül az egyéni körzetekben és a kompenzációs listáról bekerült képviselők-höz intézhetik a közügyekkel kapcsolatos kérdéseiket és javaslataikat, így közvetlenül is részt vehetnek az önkormányzati feladatok meghatározásában és végrehajtásában.

Az esemény 2022. október 26-án, szerdán 17:00 órakor kezdődik a Faluház nagytermében.

A kérdéseiket előzetesen, írásban a kozmeghallgas@budakalasz.hu címre küldhetik el október 24-én, hétfőn reggel 8 óráig.

Szeretettel várjuk a budakalásziakat!

Bursa Hungarica 2023

Felsőoktatási Ösztöndíjpályázat – november 3-ig lehet pályázni

Budakalász Város Önkormányzata idén is kiírta a BURSA Felsőoktatási Ösztöndíjprogramot, hogy támogassa előmenetelükben a hátrányos helyzetű, szociálisan rászoruló felsőoktatásban már résztvevő budakalászi hallgatók és felsőoktatási tanulóikat kezdeni kívánó budakalászi fiatalokat.

A pályázat célja a hátrányos helyzetű, szociálisan rászoruló, felsőoktatásban már résztvevő budakalászi hallgatók és felsőoktatási tanulóikat kezdeni kívánó fiatalok rendszeres havi támogatása.

A 2023. évi Bursa Hungarica Felsőoktatási Ösztöndíjpályázati program teljes pályázható keretösszege **800.000 Ft**.

A pályázat benyújtásának határideje: **2022. november 3.**

Részletes információk a www.budakalasz.hu oldalon található. A pályázat célja a hátrányos helyzetű, szociálisan rászoruló felsőoktatásban már résztvevő budakalászi hallgatók és felsőoktatási tanulóikat kezdeni kívánó fiatalok rendszeres havi támogatása.

ŐSZI KAMRAFELTÖLTŐ VÁSÁROK

Október 22-én és november 5-én idén is őszi kamrafeltöltő vásárt rendeznek a Faluház udvarán.

A vásár szervezője, Balogh Csaba képviselő, a Társadalmi Szolidaritás és Humán Ügyek Bizottsága elnöke elmondta: a termelők kínálatában alma, burgonya, vöröshagyma, lilahagyma, káposzta és dióbel is helyet kap, és a vásárlók a készlet erejéig juthatnak hozzá az áruhoz. Kapunyitás mindkét alkalommal 7:30 órakor, zárás 16:00 órakor, illetve amíg a készlet tart.

ÁLLÁSHIRDETÉSEK

Budakalász Város Önkormányzat Képviselő-testülete a „Közalkalmazottak jogállásáról szóló” 1992. évi XXXIII. törvény 20/B. § alapján pályázatot hirdet a **KALÁSZI IDŐSEK KLUBJA** (Budakalász, Táncsics u. 19.) **intézményvezető** (magasabb vezető) munkakör betöltésére.

A közalkalmazotti jogviszony időtartama: határozatlan idejű közalkalmazotti jogviszony. **A foglalkoztatás jellege:** teljes munkaidő. **A vezetői megbízás időtartama:** határozott idő, 2022. december 1-től - 2027. november 30-ig.

A munkavégzés helye: Pest Megye, 2011 Budakalász, Táncsics u. 19.

A munkakörbe tartozó, illetve a vezetői megbízással járó lényeges feladatok: A Kalászi Idősek Klubja szakmai, pénzügyi és gazdasági irányítása, továbbá az intézmény képviselete és törvényes működtetése, az intézményen belül a munkáltatói jogok gyakorlása.

A vezetői pályázat benyújtásának határideje: 2022. október 31. A pályázati kiírással kapcsolatosan további információt Selmeciné Sulyok Nikolett humánpolitikai ügyintéző nyújt a +36(26)340-266 vezetékes telefonszámon.

Budakalász Város Önkormányzata **zöldfelületi munkás (segédmunkás)** munkakörbe útfenntartással és parkfenn tartással kapcsolatos feladatok ellátására munkatársat keres. **Elvárások:** magyar állampolgárság, cselekvőképesség, alapfokú végzettség, terhelhetőség, megbízhatóság, önálló munkavégzésre való képesség. **Előnyök:** kertészeti területen szerzett szakmai tapasztalat, „B” kategóriás jogosítvány.

Munkavégzés helye: Budakalász közterületei

Munkaidő: teljes munkaidő

Jelentkezés módja: Személyesen vagy postai úton Budakalász Város Önkormányzatának (2011 Budakalász, Petőfi tér 1.) címére történő megküldésével. A borítékon kérjük feltüntetni „segédmunkás”. E-mailben: info@budakalasz.hu.

További információk: www.budakalasz.hu/varosunk/allas/

Unió és hazai pályázatok belépő feltétele az elkészült SUMP

A Faluházban bemutatták Budakalász Fenntartható Városi Mobilitási Tervét (SUMP). Az uniós pályázati pénzből elkészült anyag több körös lakossági egyeztetés után készült el, és összefoglalja a városvezetéssel egyeztetett hosszú távú fejlesztési elképzeléseket. A fórumon hozzászólók hasznos észrevételeit és a szeptember 17-ig írásban érkező további javaslatokat a szakértők még beépítik a képviselő-testület elé szeptember végén kerülő anyagba.

Az új Településfejlesztési Konceptióval összhangban elkészült Budakalász Fenntartható Városi Mobilitási Terve (SUMP) és annak mellékletei. A több körös, településrészenként megtartott lakossági, vállalkozói, civil és önkormányzati egyeztetések után kialakult változatot a Faluházban mutatták be az érdeklődő budakalásziaknak. A település hosszú távú fenntartható mobilitási terve uniós pályázati pénzből készült, stratégiai jelentőségű anyag, hiszen a megléte a jövőbeni hazai és uniós közlekedésfejlesztési pályázatok egyik belépő feltétele.

Fórián-Szabó Gergely alpolgármester bevezetőjében elmondta: a Budakalász fenntartható közlekedés-fejlesztésére készült távlati koncepciót olyan szakemberek készítették, akik ismerik a legjobb hazai és külföldi gyakorlatokat.

Hasonló hosszú távú közlekedési koncepciója korábban nem volt a városnak, ennek szomorú következményeivel naponta találkozhatunk. Jelezte, az átgondolatlan beépítések és a távlati elképzelések nélküli városfejlesztés miatt vannak olyan körülmények, melyeket sajnos már adottságként kell elfogadnunk.

Azonban amin javítani lehet, azon javítsunk. Innen előre tekintve, egy jól átgondolt koncepció mentén kell kihasználnunk a rendelkezésre álló lehetőségeket a következő években. A SUMP készítése során felvázolt irányok és megoldási javaslatok már eddig is hasznos segítségére voltak a városvezetésnek, például a H5 HÉV-rekonstrukció tervezési tárgyalásain, de a Patakpart Iskola körüli úthálózat-fejlesztés tervezésekor is figyelembe vették ezeket a szempontokat. Az alpolgármester szólt az északi elkerülő út kivitelezési munkáinak – bizonytalan idejű – elhalasztásáról is. Ezzel kapcsolatban elmondta, **hogy az elkerülő út megépítése alapfeltétel a város élhetővé tétele szempontjából. Enélkül – és az M0 északi szektorának továbbépítése nélkül – Budakalászon a közlekedési feltételek lényeges javítása nem képzelhető el. A városvezetés ezért mindent meg fog tenni, hogy az elkerülő út megépítésére tett korábbi állami kötelezettségvállalásból valóság legyen.**

Kálmán Kinga főépítész hozzátette: Budakalász Fenntartható Városi Mobilitási Terve a településrendezési tervek felülvizsgálatával egy időben készült el. Az időzítés fontos volt, mert az egymással kéz a kézben járó fejlesztési koncepciók szerencsésen egészítik ki egymást. Jelezte, jóváhagyás előtti fázisban van a településfejlesztési

koncepció, az új településszerkezeti terv és a szabályozási terv is, és mindhárom anyag támaszkodik a fenntartható mobilitási tervre.

Ezt követően a Közlekedés Tervező Iroda főmérnöke, Bősze Sándor mutatta be az egyeztetések során kialakult tervek legfontosabb elemeit. Hangsúlyozta, a Fenntartható Városi Mobilitási Terv stratégiai válaszokat ad a jelenlegi problémákra, célul tűzi ki például azt, hogy a város minden lakóterülete forgalomcsillapított terület legyen, ami egyben 30 km/órás sebességkorlátozást is jelent. *„Ez olyan nyugalmat ad, hogy a kerékpárosok, gyalogosok számára is kinyílhat a város”* – fogalmazott a szakember. Jelezte, *hosszú távon a közös gondolkodás eljuthat oda, hogy a városba behaladó öt úton kialakul egy városkapu-rendszer, és minden beérkező figyelmét felhívhatjuk arra, hogy az itt élő emberek nyugalma és biztonsága kiemelten fontos.*

Ezen felül minden lehetőséget meg kell ragadni, hogy rövidüljenek a gyalogos útvonalak a városban. Az elképzelések szerint kialakíthatók olyan útkapcsolatok a településen, amelyek a gyalogosok és a kerékpárosok számára összeköttetést teremtenek a különböző városrészek között. A hegyi területeken sok olyan ösvény van, amely kibővíthető, meghosszabbítható, és kiváló gyalogos utakat lehet kialakítani a megfelelő szélességgel, talaj-kiképzéssel és világítással. Ezek is olyan feladatok, amelyeket már a régóta várt az elkerülő utak elkészülte előtt érdemes és szükséges elvégezni. Az elkészült anyag kapcsán szóba került az utak helyzete, a HÉV-fejlesztése, helyi és egy regionális helyközi buszjárat indítása, valamint a parkolónak kérdése is.

A fórum második felében a kérdések és a vélemények kerültek terítékre. Kérdésre válaszolva Bősze Sándor elmondta: a P+R parkolókat elsősorban a budakalásziaknak szánják, akik HÉV-vel utaznak, de a városon belül szerencsésebb lenne gyalog, kerékpárral vagy minibusszal megközelíteni a vasútállomásokat. Egy hozzászólásban azt kérték, hogy a Berdó városrész legyen több oldalról megközelíthető és lehetőség szerint legyen gyorsabb a gyalogosok lejutása a centrumba.

A mobilitási terv autómentes közlekedésre ösztönzi az embereket. A fórum végén elhangzott: a Duna-parti parkolókkal kapcsolatban, hogy még nem született meg a végleges terv; annál is inkább, mert a terület nem az Önkormányzat kezében van, de a SUMP itt is támogatásokat ad a problémák megoldásához.

Fórum a Budakalászi Esélyegyenlőségi Programról

SZOCIÁLIS GONDOSKODÁS

A hátrányos helyzetű társadalmi csoportok életkörülményeinek javítását szolgáló Budakalászi Helyi Esélyegyenlőségi Program elmúlt két évét tekintették át az érintett intézmények, civil szervezetek, egyházi szereplők, valamint a rendőrség képviselői és az önkormányzat vezetői.

A Városházán megtartott fórumra meghívást kaptak az érintett csoportokkal foglalkozó intézmények, civil szervezetek, egyházi szereplők, orvosok, sportegyesületek, valamint a rendőrség és a város önkormányzati képviselői is. A megbeszélésen részt vett a Társadalmi Esélyteremtési Főigazgatóság esélyegyenlőségi referense, Lajtai-Kadocsa Klára. A megjelenteket dr. Göbl Richárd polgármester köszöntötte. Elmondta: a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok életkörülményeinek javítását szolgáló Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP) elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény írja elő a települési önkormányzatok számára. A törvény értelmében két évente át kell tekinteni és szükség esetén felül kell vizsgálni ezt a programot, amely egyrészt érinti a tervek időarányos megvalósulását, másrészt az esélyegyenlőséggel kapcsolatos helyzet esetleges változásait. Szükség esetén a helyzetelemzést és az intézkedési tervet az új helyzetnek megfelelően kell módosítani. Jelezte, az írott jogszabályok mellett a humánus szempontjai ugyanannyira fontosak.

A HEP alapvető célja a településen élő, hátrányos helyzetű csoportok felzárkóztatása, életminőségének javítása, társadalmi részvételének biztosítása. Ehhez az intézkedési tervben kell meghatározni, hogy a helyzetelemzésben feltárt esélyegyenlőségi problémák felszámolása érdekében milyen beavatkozásokra, intézkedésekre van szükség, valamint át kell tekinteni a korábban meghatározott intézkedések megvalósulását is.

A program célcsoportjai a *mélyszegénységben élők, a romák, a gyermekek, a nők, az idősek és a fogyatékossgal élők*. Az elmúlt két év megterhelő volt minden célcsoport számára. A fórum résztvevői az eltelt idő alatt jelentkező problémákról és a megoldási lehetőségekről egyeztettek, és sorra vették a lakhatás, az egészségügyi ellátás, az iskolázottság, a szociális ellátás és a foglalkoztatás kérdéseit.

Budakalászon az elmúlt két évben változott a szociális rendelet, több személyi változás történt az intézmények élén, a társadalmi igazságosság érdekében új projektek indultak, valamint megnyitotta kapuit a Patakpart Általános Iskola. Ezek az események szükségessé tették a közös célok kitérését és a program aktualizálását. A jövőbeni tervek is indokolták teszik a program frissítését, mert például az új katolikus óvoda segíti majd a férőhelyes problémák megoldását. A város a rezsitámogatás kidolgozására is nagy hangsúlyt fektet.

A lakhatási körülmények javításával kapcsolatban Nagel István alpolgármester elmondta: az önkormányzati lakásállomány használatának jelentős részéről már nem egyszemélyben a polgármester

dönt, hanem szociális alapon, a benyújtott pályázatok alapján a humánügyi bizottság. Új lakások nem épülnek, és akik bekerülnek egy-egy ilyen ingatlanba, akár generációkon át ottmaradnak. A cél egy olyan ösztönző rendszer kialakítása, ami segít abban, hogy az érintetteket kivezessék a nehéz helyzetükből.

A közmunkaprogram és a közfoglalkoztatás kapcsán elhangzott: Budakalászon: lehetőség és munka lenne, mégis folyamatos a létszámhiány, gyakorlatilag nem működik a program. Komoly kérdés, hogy a helyi cégeket mivel lehetne motiválni, hogy fogyatékkal, nehézséggel élőket is foglalkoztassanak.

A bűnmegelőzés ugyancsak fontos terület. Az iskolarendőr és az ovizsaru program egyaránt jól vizsgázott, javaslatként pedig elhangzott, hogy az időseknek is tartanak előadásokat, ugyancsak a hatékony megelőzés érdekében. A rendőrség képviselői elmondták: ha az intézményektől érkezik felkérés, annak eleget tesznek. A város pedig a kommunikációs felületeit ajánlja fel segítségként a különböző kezdeményezések, kampányok népszerűsítésére.

A gyerekekkel kapcsolatban fontos teendő az érzékenyítés is, illetve örömteli tény, hogy néhány hónapon belül munkába áll a város iskolaorvosa. Az érintettek sokat várnak attól, hogy az ősszel megnyíljon a pedagógiai szakszolgálat budakalászi intézménye. A fogyatékkal élőkkel kapcsolatban fontos lenne, hogy már a többi gyermeket játékos formában megismertessék a helyzetükkel és lehetőségeikkel, és a kicsik úgy fogadják el embertársukat, ahogyan ők élnek. A jelenlévők egyöntetűen elismerően és köszönettel nyilatkoztak az Atipikus találkozások által nyújtott segítségéről.

Az idősek ugyancsak a program célcsoportjai közé tartoznak. A megbeszélésen elhangzott: arra kéri a budakalásziakat, hogy kiemelten figyeljenek oda az idősekre a városban, főleg abban az esetben, ha azt tapasztalják, hogy nem érzik jól magukat és segítségre szorulnak. A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás a személyi feltételek teljesülésével rövidesen elindul. Szeptember 14-én tartották az Alzheimer café első rendezvényét, az Egységklub képviselője pedig elmondta: a szűrési programok szervezése és levezénylése a fő feladatuk, a mintegy 200 tag átlagéletkora 65 év.

INTÉZMÉNYI HÍREK, KÖZÖSSÉGEINK

Kalász suli

SVÁBHÁZ PROJEKTNAP

Mindig nagy izgalommal várják németet tanuló diákjaink a Svábház projektnapot. Ilyenkor a fiatalok népművelés órán csapatokat alkotva, feladatlapokkal keresik fel a tájházat, ahol helyiségről-helyiségre haladva fedezhetik fel azt a sok kincset, régi használati és berendezési tárgyat, amikről az iskolában már tanultak.

Wágnerné Klupp Katalin, a Budakalászi Német Nemzetiségi Egyesület vezetője és csapata mindig nagy szeretettel várják

Patakpart Általános Iskola

KALANDOS NYÁR, JÓKEDVŰ ÉVKEZDÉS

A Patakpart Általános Iskola első nyári szünetében máris táborozni hívtuk felsős diákjainkat.

A július végén induló Vízi Vándortábor keretében Mitróné Sergő Virág és Kovács Kristóf Áron vezetésével Dunaszigettől Kisbodakon át Ásványráróig bejárták a Szigetköz csodálatos világát a gyerekek. A természetben hajózva rengeteg állatfajt tudtak megfigyelni jókedvű kenusaink -néha potyautasaik is akadtak-, és az sem szegte kedvüket, mikor elkapta őket az eső, ami után még a vacsorát is meg kellett főzniük.

Bokányi Zsuzsa és Bozsics Zsanett vezetésével, kirándulásokkal tarkított, nyári kézműves táborban vehettek részt legkisebb diákjaink augusztus első hetében. A színes programok és a tanító nének személye sokakat csábítottak részvételre; a gyerekek mosolyogva érkeztek a táborba, és élményekkel feltöltve, fáradt mosollyal az arcukon távoztak.

Saját táboraink mellett iskolánk, a Kalász Sulival megosztva, az Önkormányzat által szervezett nyári napközi tábornak is helyet biztosít

Zeneiskola

Zeneiskolánk a jóváhagyott szakmai alapidokumentum módosítás és létszámbővítés után 290 tanulóval és 20 vendégtanulóval megkezdte e tanévi működését. Szeptembertől hivatalosan is telephelyünk lett a Patakpart Általános Iskola, ahol összesen 6 tanteremben folyik a szolfézs és főként népzenei hangszeres oktatás. Nagy örömünkre megkaptuk a 2. igazgatóhelyettesi státuszt is, melyre Pataki Ádám, kiváló harmonika tanárunk pályázatát fogadtuk el. Új tanárokat is fel kellett venni részben a létszámbővítés, részben helyettesítés miatt. Soós Zsófia, egykori növendékünk lett a Patakpart Iskola szolfézsstanára, valamint Fördös Ildikó a fuvola, Fazekas Tamás az ütő és Virág Benedek a gitár szakon helyettesít.

A fenntartó Váci Tankerületi Központ normál tanrendben működteti az iskolákat. A nyári karbantartás keretében a tetőnket és

a gyerekeket. Idén felülhettek a felújított lovaskocsira és faraghattak is Koller Pista bácsival. A program végén pedig finomsággal kínálták a gyerekeket.

Köszönjük a jól sikerült napot!

Németes munkaközösség

A Kalász Suli
idén 120 éves.

tott. A budakalászi iskolák pedagógusai és pedagógiai asszisztensei színvonalas és változatos programokkal várták a gyerekeket.

Nyár végén számos kollégánk vett részt a Polgár Judit nevével fémjelzett Sakkpalota program továbbképzésén. A fejlesztő program már az idei tanévben bekerült több osztály tanmenetébe, de nem titkolt szándékunk a programban résztvevők körének fokozatos szélesítése.

Nyolc kollégával gyarapodott növekvő iskolánk dolgozó létszáma. A 194 főről 260-ra emelkedő tanulólétszámnak köszönhetően az idei tanévtől Hidvégi Eszter személyében egy második intézményvezető-helyettessel bővült a vezetőség. Mellette két új első osztályunk tanítói, szaktanárok és egy gyógypedagógiai asszisztens segíti és színesíti a Patakpart mindennapjait. Új munkatársainkat egyből „bedobtuk a mélyvízbe”: a Duna-parti Vidra csónakházban egy jóhangulatú évindító kenuzás és bográcsozás alkalmával senki sem maradt evező és feladat nélkül.

A szeptember 1-jei évnyitó alkalmával köszöntöttük elsős diákjainkat, valamint dr. Deák Ferenc jegyző úr átadta a „Jó tanuló, jó sportoló” díjat Knob Samu, 8.J osztályos diákunk számára, amihez ezúton is gratulálunk!

néhány hangszerünket megjavíttatta, több fontos kellék és 2 hangszer beszerzését engedélyezte. Nagyon köszönjük a helyi városrendészet dolgozóinak munkáját, akik balesetveszélyes járdánk térköveit felszedték és egyik pianínónk átszállítását is vállalták. A Kapási család alapítványunknak adományozott egy gyerek hegedűt, melyért igen hálásak vagyunk a népes hegedű tanszak nevében. Továbbra is várjuk az iskolaépület bővítését, amiben számítunk az önkormányzat, a tankerület és az országgyűlési képviselő támogatására.

Legutóbbi szerepléseink között a Kamp János Kapelle játszott térzenét a budakalászi Sörfesztiválon szeptember 2-án, majd másnap a Városnap keretében a Schmidt-ház udvarán szórakoztatták a sváb zenét kedvelőket. Aznap a művelődési házban Reikort Ildikó vett részt az Atipikus találkozások kerekasztal megbeszélésén, hogy hogyan tud segíteni a Zeneiskola a sajátos nevelési igényű gyermekek oktatásában, nevelésében. Délután Papp Ágnes és

Antal György játszott népzenei a Budakalászi Fotó és Videó Klub fotókiállításának megnyitóján, valamint Tóth Orsika magánének tanszakos növendékei adtak operett és musical koncertet a szabadtéri színpadon.

Szeptember 24-én a Budai úti templomban az Ars Sacra fesztivál keretében Metszéspontok címmel nagyon szép koncertet adott Pataki-Tóth Orsika, Reikort Ildikó és a Hangművelő Zenekar, illetve Papp Ágnes és a Villő Énekegyüttes. A középkori énekes és hangszeres zenétől a népekeken keresztül a XX. századi zenéig változatos programot hallhattunk. Gratulálunk!

Szentistvántelepi Általános Iskola

A Szentistvántelepi Általános Iskola pedagógusai augusztus 20. után elkezdték előkészíteni a tanévet. Az összes dolgozónk létszáma 70 fő, ebből 58 pedagógus, akinek a munkáját

5 pedagógiai asszisztens és 1 iskolapszichológus is segíti. Az 58 pedagógusból 5 gyógy- illetve fejlesztőpedagógus támogatja a különböző nehézségekkel küzdő gyermekeket. A tanévet szinte teljes szakos ellátottsággal tudtuk megkezdeni, csupán heti 5 fizikaórát nem tudunk szaktanárral ellátni.

A tanévnyitó ünnepségre szeptember 1-jén került sor. Esős reggelre ébredtünk ezen a napon, így a tanévnyitó ünnepséget az iskola tanulói, pedagógusai és a gyerekek szülei két részletben nézhették meg a tornateremben.

Az ünnepségen tíz tanulónk részesült Kisherceg ösztöndíjban. Nagy büszkeséggel tölt el bennünket, hogy az ösztöndíjprogram alapítójának köszönhetően immár nyolcadik éve folyósíthatja az

Alapítvány iskolánk kiemelkedő eredményt elérő tanulói számára az ösztöndíjat, mely a gyerekeknek havi 8000-10000,- Ft jutalmat jelent. Kevés általános iskola mondhatja el magáról, hogy ilyen ösztöndíj programmal tudja támogatni az arra érdemes diákokat.

Budakalász város önkormányzatának a „Jó tanuló, jó sportoló” díját Tamás Helga 6.b osztályos tanulónk vehette át Nagel István alpolgármester úrtól.

Szeptember 2-án pénteken a felső tagozat a Kevélyen vett részt egy nagyon izgalmas külsős programon. A tavalyi tanév végén kezdtünk el közösen gondolkodni Gerstenkorn András budakalászi geológussal, hogy a teljes felső tagozatnak szervezzünk a Kevélyre egy geocaching túrát. 2022. májusában meg is valósítottuk a tervet, mely mind a diákokat, mind a pedagógusokat lenyűgözte, ezért arra gondoltunk, hogy az idei tanévet egy ilyen fantasztikus „bemelegítő” programmal indítjuk. Nagyon hálásak vagyunk Andrásnak, amiért időt és fáradságot nem sajnálva ismét felejthetetlen élményt okozott a gyerekeknek. Ezen a napon az alsós osztályok közül is sokan külsős csapatépítő programon vettek részt.

Szeptember 16-án a Kós Károly Művelődési Ház és Könyvtár szervezésében autómentes napot tartottunk az iskolában a gyerekek legnagyobb örömére.

Eseménydúsan telt a Rozmaring Szerb Táncegyüttes nyara

Egy táncegyüttes életében a tavasz és a nyár mindig zsúfolt, hiszen ekkor vannak a fesztiválok, szabadtéri rendezvények, táborok. Velünk sem volt ez másképp, számos saját szervezésű programot valósítottunk meg, és emellett eleget tettünk meghívásoknak is.

A nyarat a felnőtt táncosok tábora nyitotta június elején, aminek keretében Balatonlellén készültek fel a közeljövő fellépéseire. Természetesen a gyereksopornak is volt lehetősége táborozni, idén is Mórahalmon tanultak új táncokat a deszki Bánát Szerb Táncegyüttes fiatal táncosaival közösen, de részt vettek a battonyai néptánc-táborban is, ahol az ország minden tájáról összegyűltek a szerb táncosok.

Zenekarunk segítségével három szerb táncjáték is tartottunk Budakalászon, egyet a Kalászi Vigasságokon júniusban, egyet a szerb Iván napi hagyományokhoz kapcsolódóan július elején, egyet pedig egy szerb-sváb-görög mulatság keretében a Schmidt ház udvarán. Nagyon örülünk, hogy ezek a programjaink egyre

CBEЖE BECTИ

nagyobb látogatottságnak örvendnek, sokan jönnek táncolni távolabbi településekről is.

Mindezek mellett sikeresen szerepeltünk a Kalászi

Vigasságokon, Székesfehérváron a szerb templom búcsúján, illetve komoly, egy órás műsort adtunk a hajdúszoboszlói szabadtéri színpadon.

A fáradalmakat Harkányban pihentünk ki augusztusban, ahonnan csillagtúra-szerűen régi ortodox templomokat és szerb emlékhelyeket látogattunk meg Dél-Baranyában.

A felnőtt tábor megvalósításához a Szerb Országos Önkormányzat nyújtott anyagi támogatást, táncjáték sorozatunkat, gyerektáborunkat és a dél-baranyai utazásunkat a Miniszterelnökségtől nyert pályázati támogatásból valósíthattuk meg, melyért köszönettel tartozunk.

Horváthné Vaizer Enikő

NACHRICHTEN

Kirándulás Villányba és az Alpenrose táncgyűttes fellépése a „VII. Sváb zenei Hétfége Villányban” rendezvényen

A tavalyi hatalmas siker után, idén újra meghívást kapott a táncsoport a villányi rendezvényre, mely a magyarországi német nemzetiség egyik legrangosabb eseménye, melyen megtiszteltetés fellépni, ezért Reich Tamás, a táncgyűttes vezetője és koreográfusa, hónapokkal előbb megkezdte a táncsoport felkészítését. Új táncokat tanított a táncosoknak, melyben szerepelt Tiroli paraszttánc, polka és keringő is.

A nagyszabású rendezvényre a Német Önkormányzat segítségével jutottak le, de maradt még hely a buszon, így a budakalászi sváb közösség tagjai közül is többen elkísérhették őket.

Felemelő érzés volt ezen a nagyszabású rendezvényen részt venni és Budakalász várost képviselni.

VI. Budakalászi Sörfesztivál

Fergeteges hangulat, sváb-, szlovén-, szerb fellépők, jellemezték ezt az egyre színvonalasabb eseményt, melyre nem csak a környékbeli településekről, hanem Németországból is sokan ellátogattak.

A Városnap alkalmából a Schmidt-ház és a Sváb Tájház is kinyitotta kapuit. Érdekes programokkal várták a látogatókat.

Német népmismereti órát tartottak a Sváb Tájházban a Kalász Suli 3., 4., 5. osztályos diákjainak, szeptember 15-én. A közel 80 tanuló feladatlapokat kellett megoldani, majd közelről is megismerkedhettek a tájházban található régi használati eszközökkel, a fészerben található tárgyakkal. A gyerekek körében nagy siker volt a lovas kocsni birtokba vétele. Tapasztalatban gazdag, jó hangulatú óra volt a tanároknak és a diákoknak egyaránt.

Lávinger Ildikó, a Német Nemzetiségi Önkormányzat Elnöke
Bővebb információt a Budakalászi Német Nemzetiségi Önkormányzat Facebook oldalán találhatnak

ELINDULT A BUDAKALÁSZI ALZHEIMER CAFÉ

EGÉSZSÉG

Hatalmas érdeklődés, teltház, kiemelkedő szakemberek előadása – röviden így lehetne jellemezni a szeptember 14-én, szerdán délután elindult Alzheimer cafét, ami a későbbiekben kéthavonta kerül megrendezésre. A rendezvény védnöke dr. Göbl Richárd orvos-polgármester volt.

A Faluház dísztermébe a 17 órára meghirdetett kezdés előtt húsz perccel már szállingóztak az emberek. Amíg számoltam, a nemek aránya 18/3 volt (a hölgyek javára), de a ahogy közeledett a 17 óra, elkezdtünk székeket behordani a folyosóról, így a dugig telt teremben csak az előadó maradt állva. Magyarországon az ápolási munka alacsony presztízsű, általában otthon végzett láthatatlan munka, többségében nők látják el, akik a gondozottal együtt lassan elszeparálódnak a társadalomtól, nem ritkán elveszítik az állásukat és a beteg hozzátartozójukkal találják magukat összezárva.

Balogh Csaba városi képviselő, az Alzheimer café szervezője nyitotta meg az eseményt, köszöntötte a rendezvény védnökét, dr. Göbl Richárd orvos-polgármestert, Juhász Ágnes demencia specialistát, dr. Nagy Zsuzsannát, a Szentendre Város Egészségügyi Intézményei (SzEI) pszichiáter szakorvosát és a kalászi Idősek Klubja dolgozóit, illetve Tóth Andreát, aki a Richter Gedeon Nyrt. képviseletében érkezett.

A demencián, ezen az óriási és egyre több embert érintő terhen kívánt enyhíteni Budakalász vezetése, mint ahogyan azt az orvos-polgármester, dr. Göbl Richárd megfogalmazta: a 2011 Egyesület a választási ígéretében megfogalmazottak szerint nem csak a város vagyonát kívánja megvédeni, hanem az Alzheimer caféval például a budakalásziak pszichoszociális értékeit is. Dr. Göbl Richárd egyből egy betege történetével kezdte az előadását, aki feledékenysége miatt először tévedésből belgyógyászatra került, majd az ő szakrendelésére, és ott derült ki, hogy valójában egy agydaganat okozta a tüneteket. A beteget megműtötték, felépült és később még a jogosítványát is visszakapta. Az Alzheimer caféban résztvevők első lépése tehát az önmaguk vagy a hozzátartozójuk szakorvoshoz küldése és a pontos diagnózis megállapítása. A demencia közel 70%-át okozza Alzheimer kór, de számos más ok is lehet.

dr. Göbl Richárd polgármester

Juhász Ágnes demencia-szakértő

Juhász Ágnes demencia-szakértő elsősorban gondozási tapasztalatairól számolt be, elsőként azzal sokkolva az összegyűlteket, hogy ő imád demens embereket ápolni. Betekintést nyújtott abba a szaktudásba, amivel egy demenciával élő ember ápolása sikeres lehet. A folyamatos leépülés stagnáló állapotai akár egy, másfél évig is elnyújthatók, a beteg méltósága nem sérül és az ápolást végző ember, általában hozzátartozó életét sem keseríti meg, sőt, a traumatikus ápolási munka mellett értékes időt biztosít számára a hozzátartozója közelében.

A demencia-gondozást tehát tanulni kell, csak szeretetből nem lehet csinálni, hiszen az tragédiához vezethet.

A két órás lelkesítő esemény végén a jelenlévőknek még kérdésekre is maradt ereje, így az otthonápolás vagy intézeti kezelés témakört is sikerült körbejárni. Egy idős házaspár kérdéséből megtudhattuk, hogy egymás gondozására készülnek, azaz arra az esetre, ha egyikük állapota szaktudást igényelne, így képeznék magukat, de többen azért jöttek, hogy az önmagukon tapasztalt jelek értelmezésében segítséget kapjanak.

Az esemény két havonta megrendezésre kerül, tehát, aki nem tudott részt venni, az novemberben csatlakozhat.

U. Á.

Megtelt a díszterem az első Alzheimer café rendezvényen

INTERJÚ

ÖTVEN ÉVE BUDAKALÁSZ SZOLGÁLATÁBAN

Wágnerné Klupp Katalin 1972-ben állt munkába a budakalászi Városházán (egykori Tanácsházán), ami első és utolsó munkahelye volt. 26 éve, 1996. szeptember 30-án alakult meg a Budakalászi Német Nemzetiségi Egyesület, Wágner Katalint, az Egyesület alapítóját és a budakalászi németek történetének kutatóját életéről, munkájáról kérdeztük.

Budakalászon születtem, ahogyan a szüleim, testvéreim is, sőt családfakutatás alapján az őseink 1812-ig visszamenően Budakalászon születtek. Mi továbbmentünk a családfa kutatásban és eljutottunk az 1744-es évekig, a Fekete-erdőig, Weigheim nevű városkába. 2018-ban megkerestük ezt a várost és ott még mindig van 8-10 Weiszhar nevű család, akik nem is tudtak arról, hogy Magyarországra vándoroltak annak idején az őseik. Iskolába a mai Kalász Suliba jártam, abba az iskolába, ami ebben az évben ünnepli fennállásának 120. évfordulóját. 1972 augusztusában férjhez mentem és elkezdtem dolgozni. 40 évig első és utolsó munkahelyként a mostani nevén Polgármesteri Hivatalban dolgoztam, hol a pénzügyi részen, hol az adó részen. Nagyon szerettem az emberekkel foglalkozni és segítségükre lenni, közben bekapcsolódtam a falu, a nagyközség, majd a város kulturális életébe is. Így jött, hogy a kitelepítés 50. évfordulója után 1996. szeptember 30-án megalakítottuk a Budakalászi Német Nemzetiségi Egyesületet. Az Egyesület célja volt a hagyományok, kultúra ápolása, továbbadása és a kapcsolattartás a kitelepített kalásziakkal. Ennek a kapcsolatnak az ápolásában nagy segítségemre volt a kitelepítéskor 16 éves Trendl Ferenc, akinek életében még ma is sokat jelent szülőfaluja Budakalász. Az ő segítségével nagyon sok élményben volt részünk. Átala találkozhattunk a rokonokkal, ismerősökkel, barátokkal Németországban, mivel minden év októberében megszervezte a kitelepített kalásziak találkozóját Schornbachban, amit rendszeresen pár nap kirándulás követett. Így mélyebben megismerhettük azt a környezetet, ahova ők letelepedtek.

A kitelepítés 50. évfordulóját követően Trendl Ferenc szervezésében gyakran jöttek haza busszal a kitelepített kalásziak. A kitelepítésre emlékezve a 60. évfordulóra elkészítettük a „Kalászi svábok krónikái” című könyvet, a kitelepítés 65. évfordulójára megépítettük a Klišovác utcai kápolnát, (régén Kőbányai út) amelyben egy Medjugorjei Szűzanya található. A kitelepítés 70. évfordulóján márvány könyvet helyeztünk el a Kitelepítési emlékműnél és egy szép verset vésettünk bele. A kitelepítés 75. évfordulójára a plébánia falára Makk Ferenc plébánosnak állítottunk emléket, akinek az áldásával indultak el a kitelepített kalásziak 1946. február 22-én a HÉV alsó állomásáról, ahol 33 vagonba helyezték el őket, több, mint 1000 embert.

2004-ben felújítás után került átadásra a Sváb tájház, mely egyben az irodánk is. Sikerült az utolsó percekben a padlások, pincék mélyéről összegyűjteni azokat a kincseket, amiket itt tudunk bemutatni.

A Német Nemzetiségi Egyesület megalakulásának 25. évfordulójára megszerkesztettem a „Kalászi svábok élete” című könyvet, amiben összefoglaltam azokat a programokat, eseményeket, melyeket az elmúlt 25 évben megvalósítottunk a Német Nemzetiségi Önkormányzattal közösen. Itt a Tájházban hosszú évek óta minden tavasszal és ősszel az iskolásoknak hon- és népismereti órát tartunk, melyekre igyekszünk kézzelfogható dolgokkal készülni.

Említette, hogy a családfakutatással 1744-ig vissza tudtak menni a családtörténetben.

Ezt a családfakutatást a '80-as években az unokatestvérem kezdte el, aki Amerikában élt. Sok levelet kaptam tőle, bombázott a kéréseivel, hogy Kati, erre a plébániára menjél, ott kérdezzél, itt kérdezzél és én akkor még nem értettem, hogy mit szeretne tőlem. Az elmúlt hosszú években megtapasztaltam, hogy milyen jó, hogy akkor ő ezt elkezdte, mert azóta már nincs az élők sorában. Ezek a kutatások mára már nem csak az én hobbimnak számítanak, hanem a velem egy korúak között sokan vannak, akik a családfájukat kutatják. Az ember minél idősebb, annál inkább igyekszik megismerni a múltját. Azt hiszem, tisztában kell lennünk azzal, hogy honnan jöttünk. A Német Egyesület munkájához tartozik és célja is, hogy minél több mindent megismerjünk Budakalász múltjából, ezen belül a svábok életéről. A fölöttünk lévő korosztály lassan kezd kihalni és kiemelkedően fontos az idős

Wágner Katalin 2020-ban rangos állami kitüntetést vehetett át a budakalászi német nemzetiségi közösségért végzett kiemelkedő munkájáért.

adatközlőket megkérdezni. Tudásuk, tapasztalatuk pótolhatatlan. Igyekszünk a régi sírköveket is megmenteni, hisz ezek is életünk része, így tisztelhetjük őseinket is. A kutatásainkkal nem hagyunk fel, igyekszünk az eddigi dokumentációnkat úgy rendbe rakni, hogy amikor mi már nem leszünk és az utódaink fölnyitják ezeket a könyveket, akkor nagyon sokat megtudhassanak a múltunkról. Van egy mondás, hogy a múltunk nélkül nincs jelenünk.

1972-ben kezdett a tanácsnál dolgozni és abban az évben házasodott meg.

Most ünnepeltük a férjemmel és a családommal az aranylakodalomunkat. Hálás vagyok a sorsnak, hogy ennyi évtizedet éltünk egymás mellett. Köszönettel tartozom a férjemnek és gyermekeimnek azokért az éveket, évtizedekért, amikor segítettek nekem a német nemzetiségi munkát megvalósítani és hagytak dolgozni. A Tanácsházán akkor nem voltunk olyan sokan, talán 15-en dolgoztunk ott. Akkor ment el Lakatos Józsefné, aki hosszú ideig az adó osztályon dolgozott, a végzettségem szerinti helyemre kerültem a Hivatalba. Meg kell említenem Derzsi Géza bácsi nevét is, akivel együtt dolgoztam az Adó Hivatalban. Ő egy idősebb erdélyi bácsi volt, sokat segített és az egyszerűsége sok mindenre megtanított engem is. Például hogyan bánjak az ügyfelekkel, hogyan lehet velük jó kontaktust kialakítani. Szólnom kell az akkori tanácselnökről, Karsai Miklósról is, aki gyerekkorom óta ismert engem. Mikor odakerültem, nagyon jó szívvel fogadott, segített a beilleszkedésben. Nővérem is ott dolgozott. Jó kis csapat voltunk, segítettük egymást és az ügyfelek voltak az elsők. Annak idején volt egy hangosbemondó, a Kálvárián volt elhelyezve. Ha volt valami hirdetés, azon keresztül mondták be. Negyven évig dolgoztam, számomra ez szolgálat volt, nem munkahely. Most is hangsúlyozom, hogy aki a Hivatalban dolgozik, annak szolgálni kell a Budakalászon élő embereket.

Milyen szerepe volt a kalászi kulturális életben?

A 90-es évek elején ötletgazdája, majd évekig szervezője voltam a Falukarácsonynak, melyet a Fő téren tartottunk. Ez volt a falu közös karácsonyi várakozása. 1996-tól, mikor megalakult a Német Nemzetiségi Egyesület, onnantól kezdve adta magát, hogy a sváb kulturális életet szervezzük és felújítsuk azokat a hagyományokat, kulturális értékeket, melyek még napjainkban is életünk része. Ide tartozott és tartozik a több mint 20 éve megrendezésre kerülő Sváb bál, a farsang temetés, melyet hosszú évekig „amatőr színészeink” rendeztek. Iskolásoknak, óvodásoknak német nemzetiségi nap van. A kalászi templom búcsúján, hol a templomkertben, hol a Faluházban volt zenés traccsparty. Még ma is sokszor beszédtem az Omsz parkban megtartott több napos Majális, a hagyományos Sváb lakodalom és még sorolhatnám...

Említette, hogy az ember minél idősebb, annál inkább kutatja a múltját

40-45 éves koromban kezdtem kutatni, de azt hittem, hogy a szüleim örök életűek. Sok mindent nem kérdeztem meg tőlük, ami nagyon-nagyon bánt. A 60-as években, amikor gyerek voltam, akkor

Fotók: Harti-Nagy Tamás

nem is beszélhettek előttünk sok mindenről. Többen ismerik ezt a mondatot, hogy „nicht vor dem Kind: nem a gyerek előtt”, nehogy valamit elkotyogjon és abból még nagyobb baj lehet. Ez a történelmi múltunkból adódik. A férjemmel igyekszünk a gyerekeinknek, unokáinknak mesélni, de van, hogy azt mondják, hogy ezt már sokszor hallották. Úgy vagyok ezzel, hogy akkor legalább valami megmarad. Az iskolások is a tájházi látogatások alatt tágra nyílt szemekkel hallgatják azt, amikor arról mesélek, hogy az Ürömi úton (szerk.: ma Damjanich utca) szánkóztunk. Régi fényképeket mutatunk, mert azok még megvannak. 10-13 éves koromig jártunk a Dunára mosni. Otthon kútból mostunk, de a nagy szőnyegetek, dunyahuzatokat a Dunán mosták régen, bokrokra rátereggették, mi meg gyerekek ott tudtunk játszani, pancsolni, vidáman éltük meg. Megmutatjuk, milyen volt a gyerekek élete a kukoricafosztáskor, milyen volt az aratás, a cséplés. Édesapám szülei a János utca 1-ben, a Bárczy villával szemben laktak, de a „Nicht vor dem Kind” miatt hiányosak az ismereteim, iratok nem maradtak. Bárczy János írt egy könyvet, a „Zuhanóugrás”-t, és ebben két oldalon emlékszik meg a Klupp nagyszüleimről és ír Budakalász életéről is. Édesapám idős korában elment a már megvakult Bárczy Jánoshoz Szegedre, aki a hangjáról ismerte fel apukámat.

Beszélt a Klisovác utcai kápolnáról, erről tudna még mesélni?

Ez a kápolna a szüleim szülőse mellett volt, és gyermekként szerettem ott játszani, mert jó hűvös áradt a kápolnából. Ahogy már említettem, az ember fiatalabb korában kevésbé figyel a múltra, mi is csak arra lettünk figyelmesek, hogy a 80-as években egyszer csak eltűnt a kápolna, ház épült a helyére. Nem sikerült kideríteni, hogy az eredeti kápolnát ki építette, de amikor közeledett a kitelepítés 65. évfordulója, akkor azt gondoltam, hogy ennek a kápolnának az emlékére kellene egy másikat építeni. A régi kápolnától pár száz méterre sikerült a Polgármesteri Hivatallal olyan területet találni, ahol ezt meg tudtuk valósítani. Az idősek otthona és a Patakparti iskola között található. A kápolna szentelésekor itt voltak kitelepített kalásziak is és velük együtt körmenettel vittük a templomból a Szűzanya szobrot a kápolnába. Otthonomból nap mint nap látom, hogy mécsesek égnek a kápolnánál, friss virágok vannak a vázában.

A Német Nemzetiségi Egyesület több évtizedes sikeres tevékenységért hálás köszönettel tartozom a mindig mögöttem álló kis csapatnak is, akik elfogadtak, segítettek és segítik munkámat.

Urbán Ákos

Fotó: Rákászné Sinka Erika,
a kép a Zöld Pagonyban készült.

Élet a kertünkbe!

Az ökológiai szemlélet térhódítása a kertészkedésben

Az elmúlt évtizedekben a kertépítésben a modern stílusú kert volt az uralkodó trend. A modern kertekre jellemző a rendezettség, az egybefüggő zöld gyepek és a geometrikus formák. Az ilyen típusú kertek azonban akkurátus gondozást és időt igényelnek, így berobbant a piacra a műfű és növekedtek az ízlésesen burkolt felületek (kavicsszőnyeg, térkő), mint az aktív kertészkedés alternatívái. Az elmúlt években azonban a környezetvédők megkongatták a vészharangokat és ezzel párhuzamosan az érdeklődés középpontjába a romantikus, élővilágbarát kertek kerültek.

Mi a baj a műfűvel és a kültéri burkolatokkal?

A műfű egy olyan műanyagréteg, ami hermetikusan lezárja a talajt. A teljes takarás következtében a föld nem kap sem új tápanyagot, sem oxigént, így a benne lévő élővilág elhal és egy élettelen anyaggá válik. A térkővel és a kavicsszőnyeggel is hasonló problémák merülnek fel, főleg, ha a rendezett látvány érdekében gyomirtózzuk a szabadon maradt réseket. A műfű esetében mikroműanyag is kerülhet a talajba, ami minden élőlény számára káros. Molnár István Lothár madarász elmondta, hogy veszélyes ütemben fogy a magyar madárállomány, aminek az oka az, hogy a levegőszennyezéssel és a talajpusztítással kiirtjuk a táplálékpiramis alsó szintjét. Ha nincs élet a talajban, akkor nincs táplálék és élőhely a rovarok számára, ha a rovarvilág eltűnik, a madaraknak nincs mit ennie. Sok beporzó rovar a talajban fejlődik ki, így a lezárt felületekkel veszélyeztetjük a saját zöldeink és gyümölcseink termését, a rovarvilág elszegényedésével az élelmiszereink alapanyagainak nagy hányadának hiányát idézhetjük elő.

A műfű másik problémája a fűtőhatása, ami az elmúlt forró nyár alatt megkeserítette a hűsölni vágyók kerti pihenését. A kánikula alatt mért talajhőmérséklet műfűvel borított földön a 73 °C is elérhette, de a beton és a kavicsok esetében is jelentősen magasabb volt a hőmérséklet, mint a természetes, növényekkel borított talajfelszínen.

A műfűvel kapcsolatban azonban más aggodalmak is felvetődnek; a legjobb minőségű termék is legkésőbb tíz év után elkezdi hullani (az olcsóbb műfűvek esetében ez 2-3 év), lassan elszíneződik és

a tökéletes látvány helyett marad a nagy mennyiségű műanyag, aminek az újrahasznosítására nincs lehetőség. A természetes gyeppel ellentétben a műfű nem rendelkezik öntisztító képességgel, így a higiéniai szempontok is megfontolandók.

Miért fontos az ember és a természet harmonikus kapcsolata?

A kertünkkel való kapcsolódásról Holló András budakalászi kertészmérnököt kérdeztük, aki elmondta, hogy vannak olyan tulajdonosok, akiket ugyan elcsábít a kertes ház varázsa, de ugyanakkor nincs semmi „kertaffinitásuk”. Ők az udvart külön szobaként képzelik el és ennek megfelelően akként is kezelik, ha lehet, minimális fenntartással. A probléma ezzel az, hogy a kert elveszti az eredeti funkcióját, azt, hogy része legyen az ember környezetének: a természetnek.

A teremtett világ, a természet szeretete azt jelenti, hogy megtanulunk benne létezni és megtanuljuk a vele való összhangot megélni. A természet és az ember közti harmónia egy olyan kapcsolatot feltételez, amibe a felek kölcsönösen adnak és kapnak, és nem kizsigerelnek.

Ha a kapcsolat megromlik, az egyensúly felbomlik, amivel az ember rengeteg stresszt él meg, nyomasztó feladattá válik a fűnyírás, a metszés, vagy éppen rengeteg pénzt költünk el arra, hogy valaki ezt megcsinálja helyettünk. A műfű és a beton lakberendezési elemek, amik teljesen élettelenek és megölik a talajt.

A kert nem egy szoba, hanem egy biológiai szerves létezés, amivel szükségünk van a harmóniára.

A kép Holló András kertjében készült, ami elnyerte a 2019-es „Szép kert, gondozott környezet” díjat.

Megoldás lehet a környezetbarát ökokert

2022-re a kertészetben egyértelműen vezető trend lett a romantikus stílusú, környezetbarát kert, ahol érvényesülnek az őshonos növények és a biológiai sokszínűség. Az ilyen kertek elsősorban kicsit rendezetlenebbek tünhetnek a műfüves, térköves megoldásokhoz képest, de ha az ember megismeri és megérti az előnyeiket, hamar bele tud szeretni az őt körülvevő élettel teli látványba is. Ezek a kertek sokkal jobban alkalmazkodnak az éghajlathoz, kevésbé veszélyeztetik őket a kiszáradás veszélye az aszályos forró kánikula során. Mindemellett kevésbé munkaiigényesek, fenntarthatóbbak (víz és energiatakarékosabbak), így a lustább kertészek is élhetnek meg benne sikerélményeket. Azokban a kertekben, ahol érvényesül a biológiai sokféleség, otthont és menedéket találnak a rovarok, gyíkok és a madárvilág.

Arról, hogy egy elhalt talajból hogyan varázsolhatunk élettel teli, környezetbarát kertet, **Cseperkálné Mirek Barbara** ökológiai szemléletű kertészmérnök és növényorvos, a barbikert.hu oldal szerzőjét kérdeztük.

Hogyan lássunk hozzá egy elhalt talaj életre keléséhez?

Amikor felszedjük a műfüvet, vagy a térkövet, egy szer-

kezet nélküli, összetömörödött talajt találunk alatta, mert el volt zárva a levegőtől és erős taposási kárnak volt kitéve. Első lépésben tehát a levegős szerkezet visszaállítását a cél. Erre azért van szükség, mert talaj felszínén élő mikroorganizmusok levegőt és nedvességet igényelnek. A levegős szerkezet eléréhez egy alapos fellazítás szükséges, ami lehet akár gépi (rotációs kapa), vagy kézi (ásóvillázás, ásás). Ezt követően azt fogjuk tapasztalni, hogy még mindig nincs tökéletes nedvszívó képessége a földnek, de ez idővel, a mikroorganizmusok visszaköltözésével fokozatosan javulni fog. Ha ezt a folyamatot fel szeretnénk gyorsítani, akkor van lehetőség talajbaktériumos készítményeket, szerves trágyát beforgatni a fellazítás során vagy komposztot elteríteni a talaj felszínén. A talajt ezután folyamatosan lazítani kell, hogy átjárja a levegő és a nedvesség. Itt fontos megjegyezni, hogy nem sárosra kell locsolni, hanem csak finoman, porlasztva engedni rá a vizet.

Az évnek melyik szakaszában a legideálisabb nekifogni ennek a műveletnek?

Szeptember végével még éppen lehet füvesíteni, de aki most szedi fel a műfüvet, vagy a köveket, annak a tavaszi füvesítést javaslom. Azonban, ha október végére sikerül megfelelő szerkezetet létrehozni a talajban, akkor lehetőség van mustár zöldtrágya növény vetésére. Ebben az esetben a mustármagot egyenesen a felszínre szórva kell átgerelyezni talaj felső rétegét, úgy hogy a magok 1-2 cm mélyre kerüljenek. A mustárnak mély a gyökere, ezáltal fellazítja a talajt és segíti a tápanyagok mélyebb feltáródását. Télen a mustárnövény elfagy, és lepelként borítja be a talaj felszínét, védve a kiszáradástól és a napsütéstől, és szervesanyagként folyamatos

szervesanyag-utánpótlást biztosít a talajban élő mikroorganizmusok számára. Ha nem mustárral vetjük be az ősszel a szerkezetkész talajt, akkor egy vékony avarréteggel is takarhatjuk a földet. Tavasszal pedig megkezdhetjük a fűvetést.

Milyen fűvet vessünk?

A mediterrán fűkeverékeket érdemes használni fehérherével. Mindenképpen érdemes keverni a füveket, mert a kevert pázsit, amibe megjelenhet a pitypang, az útifű és a százsorszép (kétszikűek is), az egy jóval ellenállóbb társulást fog létrehozni; nem igényel különleges, idő-, és energiaigényes ápolást, nem kell azon aggódnia, hogy az első családi nyaralás alatt csontra szárad. Ezt elég akár két-három hetente vágni.

A fű mellett milyen növényeket ültessünk, hogy a kertünk egyszerűen kezelhető legyen?

Mindenképpen érdemes a növények megválasztásánál a gyógynövényeket, azok közül is az ajakosvirágúakat, mint például a zsályát előnyben részesíteni. Nagyon jó beporzó a bazsalikom és a borágó is, de mindent, ami lila vagy fehér virágú, azt nagyon szeretik a méhek. Az erna virágzatúakat is nyugodt szívvel javaslom, mert ezek más típusú rovarcsaládokat hívnak be a kertünkbe, amik nagyon szeretik a levéltetveket.

Hogyan építsük fel úgy a kertünket, hogy az rovar és madárbarát is legyen?

Fontos, hogy legyen egy vertikális nézőpont is; jó, ha van egy lépcsőzetesség egészen az avarszinttől megindulva a közepes hosszúságú fűig, utána egy kicsit magasabb növények megjelenéséig (cserjék), végül a közepes és magasabb fákig. Ha valamelyik szint hiányzik, akkor annak az ültetésére, telepítésére érdemes nagyobb hangsúlyt fektetni. Amennyiben ez a lépcsőzetesség megvan a kertem környezetében, akár a szomszéd kertje által, nagyon sokat tettünk azért, hogy a biodiverzitás meglegyen a kertemben.

Sokakban van félelem a szúnyogok elszaporodása miatt. Ha a fűvet hagyjuk felnőni kicsit jobban, akkor a szúnyogok meg fognak jelenni a kertben. Egy kertbaráttól ez türelmet és megértést igényel. Ha nekiállunk a szúnyogirtásnak, azzal a hasznos élőlényeket is elpusztítjuk, viszont, ha átállunk egy ökoszemléletű kertre, akkor fel fognak szaporodni azok a ragadozók is, amik a szúnyogokat fogyasztják. Kell két-három év az átálláshoz, de a gyíkok, pókok, siklók, szitakötők beköltözésével be fog állni egy természetes egyensúly. Alkut kell kötni a rovar és madárbarát kerthez, de az emberiségnek el kell fogadnia azt, hogy ennek van egy áldozati része is.

Egy ökokert kialakításához szükség van szakember segítségére, vagy magunk is nekifoghatunk?

Ha csak egy bizonyos helyen felszedik a műfüvet és a viacolort, akkor azzal az eljárással, amiről az előzőekben beszéltem a kerttulajdonos maga is tud füvesíteni. Azonban, ha szeretnénk egy egészséges egyensúlyt megtalálni, azt, hogy a természettel együttműködve a leghatékonyabban, legkönnyebben tudjuk a kert rendszerét kialakítani, ahhoz legalább egyszer érdemes segítséget kérni. A szakember úgy tudja elindítani a folyamatokat, hogy ne legyenek felesleges körök és befektetések, hanem együtt átbeszélve a célokat segítsen elérni azokat.

MÚLTIDÉZŐ

A SZENT ISTVÁN MOZGÓKÉPSZÍNHÁZ és a budakalászi mozizás története

A Budai út 32. szám alatti ház, az egykori mozi hirdetőablakján porosodó plakátokon olyan arcokra, nevre bukkantam, akiket a dédszüleim kiskonyhájában a fekete-fehér televízió képernyőjén láttam. A házban évtizedeken át nagy volt a nyüzsgés, a mozi köré szerveződött Budakalász társasági élete, de aztán hirtelen csend lett.

A falu első, kezdetleges vetítései egy kis házban, a Fő utca Kert utca (ma Budai út, Táncsics M. utca) sarkán voltak.

Szedlák János géplakatos volt a ház tulajdonosa, akinek volt egy nagyobb műhelye is a lakótér mögött. Leghátul helyezkedett el egy kis szoba nagyságú, mozinak kialakított helyiség, ahol vetítővászon helyett a meszelt falra volt ráfestve egy keret. Az aprócska mozgóképszínházat Szedlák János üzemeltette.

A Budai úti mozi története egy 1919-ben megözvegyült várandós asszonyhoz, Kurtz Rózához nyúlik vissza, aki négy évig az édesanyjával nevelte fiát, Mirk Mártont. Négy év után azonban Róza életébe újra beköszöntött a szerelem; Wenczel Ferenc nemcsak szerető férje lett Rózának, hanem haláláig gondoskodó

apja is Marcinak. Az ifjú Wenczel házaspár a Klinger (ma Lenfonó néven ismert) szövőgyár dolgozói voltak, közös lányuk, Regina születése után elkezdtek álmodni

egy kalászi moziról. Az álmokat tervek és tettek követték. 1926-ban Ferenc megszerezte a mozgófényképzemű üzemvezetői igazolványát és a Fő utca 4 szám alatt (ma Budai út), a Müllerházban béreltek ki hét évre egy vetítésre alkalmas helyiséget, ahol már a mozivászon is felkerülhetett a falra.

Ekkor még csak némafilmeket játszottak, amikhez Kalászon Westvinkel Róbert zongorista adta a zenei aláfestést. A mozi világa annyira magával ragadta a Wenczel házaspárt, hogy nem elégedtek meg ennyivel; elhatározták, hogy maguk építik fel saját, korszerű mozgóképszínházukat a faluban. A hely kiválasztása komoly fejtrést okozott, mivel minden házban laktak és nem volt olyan szabad telek, ami megfelelt volna az építkezésre. Róza testvéreinek, Katalinnak a háza a Fő utca másik oldalán állt, aminek a telke alkalmasnak bizonyult arra, hogy Wenczelék megvalósíthassák az álmaikat; vettek Katalinéknek egy házat a Zölfa utcában fizetségképpen, és 1933-ban elkezdődött az építkezés.

Budakalász összefogott, hogy felépülhessen a mozi

A falu közössége támogatóan fogadta az új mozi terveit. Az építkezés azonban pénz híján többször is leállt, ami feltűnt a falu hentesének Herczföld Mártonnak és apósának Weisz bácsinak, valamint a szemben lakó Denkstein Jenőnek, a helyi kereskedőnek is. Mindhárman garanciát vállaltak az építőanyag kereskedőknél arra, hogy Wenczelék vissza tudják majd fizetni a hitelt. A kezességvállalás után az építkezés végre befejeződhetett, a moziépítők megvásárolhatták a hiányzó téglákat, gerendákat és tetőcserepeket.

A Szent István Mozgóképszínház egy év alatt épült fel. 1933-ban voltak az első vetítések az épületben. A vendégtérbe 1938-ban már kiváló minőségű bükkfából készült székeket vásároltak. Az 1939-es műszaki leírásban a következő olvasható:

„Az épület a tervben láthatóan a Fő út vonalához merőlegesen, egy a telekbe építendő terem, mely az utca vonalán elhelyezett előcsarnok által megközelíthető. A földszinten 112+56+92, összesen 200 ülőhely nyer elhelyezést, az erkélyen, amely az előcsarnok födéme fölött nyer elhelyezést 40 ülőhely van. A vetítőkamra és az előterek a földszintről felvezető lépcsőkarok által közelíthetők meg.”

(Wenczel Ferenc és Kurtz Róza tollából)

Ferenc és Róza a falu közösségének is építette a mozi, az épület rövid időn belül a társasági élet színterévé vált. Az új moziban már hangosfilmeket vetítettek, ami még inkább csalogatta a szórakozni vágyókat. Eleinte csak hétfégenként voltak a vetítések, később,

amikor már hozott annyi bevételt a filmszolgáltatás, Wencelék ott hagyták a szövőgyárat és már hét hét közben is movizhattak a környékbeliek.

A Szent István Mozgóképzőszínház igazi családi vállalkozás volt, amiben a család minden tagja aktívan részt vállalt; Ferenc a technikáról gondoskodott a vetítőkamrában, Róza cukorkákat és rágcsláni valókat árult, Regina lányuk volt a pénztáros, Márton fiuk pedig amolyan mindenes volt a moziban: ő szedte a jegyeket és motorral ő szállította a fővárosból a filmeket Budakalászsra. Mirk Márton, ismertebb nevén „Mozis Marci” később kitanulta a vállalkozás gépészetét is, a vizsgát is letette. A családi élet teljesen összefonódott a mozival, hiszen egy kis lakást alakítottak ki az épületben a Wenczel családnak.

A második világháborút ugyan gond nélkül vészeltte át a mozi, de kommunisták hatalomra jutása megpecsételte a mozi és a család sorsát. 1950-ben államosították és 1950-ben államosították és a Pest Megyei Moziüzemi Vállalat irányítása alá került. Ferenc és fia Márton gépészként maradhettek állami alkalmazásban. A Wenczel házaspárnak sem kellett elhagyniuk a lakást, de az államosítás olyan törést okozott bennük, hogy rövid idő után maguktól elköltöztek a Zöldfa utcába. Róza nehezen dolgozta fel, hogy nem csupán az ingatlanukat, hanem az álmaikat is elvesztették. Nem kapott munkát a moziban, ami nemcsak a tulajdona, az otthona és munkahelye és volt korábban, hanem a társasági életének színtere is. Később nyugdíjasként az egykori Pálma Presszóban pultosként készítette a gyerekeknek a fagylatot. Mindenki kedvelte és ismerte, az egész falu jó szívvel tért be hozzá.

„A nagyszüleim szerény, jó humorú emberek voltak. Soha nem panaszkodtak, lehet, hogy egymás között igen, de előttünk nem beszéltek róla, magukba zárták a veszteségek fájdalmát.”

(Biró Béláné, Mirk Ildikó, Mirk Márton lánya)

Miután a régi mozialapító tulajdonosok elköltöztek, lebontották a galéria egy részét, a mozigépeket pedig előrehozták azzal a céllal, hogy a lakást kibővítsék és korszerűsítsék. A MOKÉP által alkalmazott Szöllős Bálintné, Ica néni lett közel húsz évig a mozi új vezetője, ő költözött be a családjával a vállalat szolgálati lakásába. Wenczelék és a falu lakói egyaránt jó viszonyt alakítottak ki Ica nénival, aki sajátjaként szerette és vitte tovább, amit a régi tulajdonosok felépítettek.

A város megvette, majd eladta; nem sokkal később visszavette, aztán újra eladta

A kalászi mozgóképzőszínházban 1988-ban volt az utolsó vetítés. Az egyre jobban terjedő televíziók miatt rohamosan csökkent a bevétel, a Moziüzemi Vállalat 1992. április 3-án öncsödöt jelentett be. Az épületet az önkormányzat döntése nyomán Budakalászs megvásárolta.

A kilencvenes években kárpótlásként többen is visszakaphatták az egykori tulajdonukat. „Mozis Marci” bácsit sem hagyta nyu-

Mirk Márton esküvője a mozi udvarán

Visszaemlékezések Budakalászs egykori mozijáról

„A fiatalságomnak egy szép emléke volt. Amikor már udvarolgattak nekem, a hétféje program mindig a mozi volt. A filmekre nem igazán emlékszem, inkább a hangulatra. Abban az időben volt a falunak egy „bolondja”, a Nyelves Pista, aki mindig az első sorba ült, szünetekben mindig felállt, énekelt és bohóckodott, amin az egész mozi nevetett. A szünet végén szóltak neki, olyankor elcsendesedett, visszaült a helyére és folytatódott a vetítés.” (Horváth Józsefné, Marika)

„59-ben költöztem Kalászsra. Amikor megesküdtünk a férjemmel, nem volt televízió a háztartásokban. Kétszer volt a héten filmváltás, mi mindig ott voltunk, mindent megnéztünk. A hátsó sorban ültünk, az volt a „szerelmesek helye”. Ott nem zavartunk senkit, ha elcsattant egy két csók.” (Tóth Lászlóné, Eszter)

„Nagyon sokat jártam a moziba a baráti társasággal, szinte minden új vetítést megnéztünk. Az első négy sor volt az olcsó, miénk volt a harmadik és a negyedik. Volt egy ügyeletes köztünk, aki beszerezte a jegyeket. A film után mindig megbeszéltük a látottakat, kinek mi tetszett belőle. Nagyon jó volt, összeszokott társaság voltunk.” (Diós Elemér)

„Szöllős Ica néniék idejére emlékszem; Piroska néni volt a jegyszedő, a Kenyeres néni pedig a pénztáros. Gyerekkoromban a nagymamám vitt a matinékra vasárnap délelőttönként, de fiatalként is az volt az első szórakozásaim egyike. A Kőbányai út összes gyereke és fiatalja mindig összeadta a pénzt, a Marác Jóska elment és megvette a jegyeket. Szegényt az egyik ilyen jegyvásárlásból hazafelé ütötte el az autó. Utána minden mozizás alkalmával szomorúan emlékeztünk rá. Amikor jött új film, Kenyeres néni tudta, hogy megy a Kőbányai út csapata. Mindig félre tette nekünk a jegyeket, mert ha esett, ha fújt, mi mentünk. Nem is a film volta a lényeg, hanem a csapat és a hangulat, mikor elkezdett a férjem udvarolni, akkor pedig a randevű.” (Krucsay Ferencné, Erzsike)

godni a gondolat, hogy talán újra visszahozhatja a faluba a mozi örömeit. Megkereste az önkormányzatot, ám az akkori polgármestertől elutasító választ kapott.

Röviddel ezután, 1994 év elején Budakalászs mégis eladta az ingatlant, bár nem az eredeti tulajdonosoknak, hanem a Gyógynövénykutató Intézet részvénytársaságnak. A Gyógynövénykutató profiljába valószínűleg nehezen illeszthető mozi a Gyógynövény Patika Kereskedelmi és Szolgáltató Bt. tulajdonába került. Budakalászs 1999 decemberében visszavásárolta az ingatlant, de a hasznosításra továbbra sem került sor, az évek alatt meglehetősen rossz állapotba került.

Az egykori Szent István Mozgóképzőszínház épülete tizenöt évvel később, 2015 nyarán tűnt fel ismét az ingatlanpiacon. Az Ingatlanbazar ezekkel a sorokkal népszerűsítette az eladást:

„igazi kincsre lelhet az, akinek ott lapul a zsebében a 20 millió. Ezesetben ugyanis az 1926-tól 1980-ig üzemelő történelmi leletet vásárolhatja meg egy szerencsés, amelyet Wenczel Ferenc, a Klinger gyár lakatos és varrónő felesége keltett életre, feltehetően egy romantikus álmotól vezérelve.”

„Mindössze húszmilliót kérnek a budakalászi mozi épületéért” írta akkor a HVG is, de az akkori városvezetés végül 9,9 millióért vetett véget a budakalászi moziálmoknak. 2016 februárjában csupán ennyiért kelt el a Budai úton a 240 négyzetméteres épület, benne egy lakás a hozzá tartozó telekkel. A volt moziépület jelenleg is magánkézben van. Átalakítják, úgy látszik, lakások lesznek benne. Eredeti rendeltetését a szórakoztatást és a közösségépítést valószínűleg már sohasem fogja szolgálni.

Gulyás Rita

Forrás: Kalászi svábok krónikásai

INTERJÚ

BUDAKALÁSZON MINDEN ÖSSZEFONÓDIK

Interjú Külüs László festőművésszel

Külüs László, a Telepi Suli egykori tanára, Barcsay díjas festőművész 1985-ben született. Kiemelkedő művészeti munkája mellett oktatói tevékenysége is fontos a város számára. 2010-ben indított budakalászi képzőművész köréből került már ki rajztanár, festőművész, színházi díszlet és látványtervező és karaktertervező is. Pályájáról, festészetéről kérdeztem.

A mályva utcai óvodába jártam, anyukám is ott dolgozott mintegy 40 évig. A kolléganői minden infót elmondtak neki rólam: mit csinál a gyerek, hogy csinálja, hogy fogja a ceruzát. Minden családban, ahol van gyerek, ott az összes rajzát egy ideig elteszik, az én rajzaimat anyukám gyűjtögette.

Szerencsém volt az általános iskolai rajztanárnőkkel: Gizi néni a Szentistvántelepi Iskolában tanított – ahova iskolába jártam – hatodikos koromban elhunyt. Utána Kristóf Cecília festőművész, a Kalász Suli tanára tanított, később Paizs Péter festőművészhez kerültem Szentendrére. Először azt hittem, hogy grafikus leszek, de Paizs Peti sikeresen elrontott. Akik akkor nála tanultak, azóta festőművészek, restaurátorok, művészettörténészek lettek. Mire az egyetemi felvételihez értem, addigra jártam a Képzőművészeti Egyetem regionális tehetséggondozó programjába is. Ott ismertem meg Kis-Tóth Ferenc festőművészt, aki később a Képzőművészeti Egyetemen a tanárom volt. Ezzel párhuzamosan elkezdtem járni Szentgyörgyi Józsefhez Békásmegyerrre, akit a mesteremnek tartok. Ő egy Életmű- és Munkácsy díjas festőművész volt, nem rég ment el. Kiderült, hogy a korábban említett tanáromnak, Cili néninek az évfolyamtársa volt, de ő tanította meg rajzolni Kis-Tóth Ferit is, aki az egyetemen tanított. A békási művésztelep a Hajógyár képzőművész telepe volt eredetileg, utána a Kiscelli Múzeumba került, majd a harmadik kerületi Csobánka téri művelődési házban működött. 40-50 évig aktív képzőművész kör volt.

Az egyetemi felvételi alatt rendszerinformatikusi képzést csináltam, közben felvettek a Képzőművészeti Egyetemre. Tölg-Molnár Zoltánnál felvételiztem, akkoriban a tanársegédje Kis-Tóth Feri volt. Akkor az egyetemen mester rendszer volt még, tehát minden szakmához volt néhány mester, aki kiválasztotta a tanítványait, akiket öt évig tanított. Most már osztott képzés van, megváltozott az egész. Tölg-Molnár Zoltántól Nagy Gáborhoz kerültem, mert vele jobban tudtam kommunikálni. Nagy Gábor neve elég szokványos, de mint festőművész a legkevésbé sem szokványos. Most 80 éves lehet, az egyetemen nem dolgozik már, de még oktat, van egy képzőművész köre. A Csongrádi Művésztelepre jártunk nyaranta Nagy Gáborhoz, akinek a békási mesterem, Szentgyörgyi József volt a legjobb barátja. 2012-ben jutottam el a diplomáig. 2010 október 18-án, hétfőn kezdtem el a Kós Károly Művelődési Ház képzőművész körét. Egy fővel indultam, ekkor már Szentgyörgyi József tanársegédje voltam Békáson, az ő véleményét is kikértem arról, hogy szabad-e nekem képzőművészskört csinálni. Ő azt mondta, hogy persze, legalább megtanulod elmondani a

véleményed, összefoglalni a gondolataidat úgy, hogy azt más is megértse. A MAOE, Magyar Alkotóművészek Országos Egyesülete 2012-ben Könyv Katának és nekem ítélte a Barcsay-díjat, amit minden évben ketten kapnak meg. 2013. január 14-én, Barcsay Jenő születésnapján vehettük át, amikor kiállításunk is nyílt. Ekkor váltam a MAOE tagjává. A díj hatására meghívtak Győrbe egy nemzetközi művésztelepre, így a győri Rómer Flóris Múzeumba is került festményem. A Szentendrei Ferenczy Múzeumba is kiállítottam grafikámat, illetve a Csongrádi Kortárs Gyűjteményben is van munkám. A III. kerületi Kereskedelmi és Vendéglátóipari Múzeumban a Jazz világnapja alkalmából egy koncert alatt a színpadon festettem, az a munkám pedig azóta is ott van kiállítva. A Barcsay-díj után két évre felvételiztem a Magyar Képző és Iparművészek Szövetségébe. Ezzel a tagsággal a világ összes UNESCO országának múzeumát látogathatom. Egyszer szeretném kipróbálni, hogy nem kell sorba állnom a Louvreba, hanem kinyitják az oldalajtót és bemehetek, de egyelőre a Párizsba való kijutással van a gond. Most már azt mondhatom, hogy minden évben van három olyan kiállítás, amikor ezekben a szervezetekben kiállítok.

T-art, Tenk László Kossuth díjas festőművész III. kerületi szervezetének kiállításaira is meg szoktak hívni. Minden évben, a festészet napján, október 18-án rendezik a doyen kiállítást, egyszer a fiatalok között én is kiállíthattam a Várban. A San Marco utcai Művelődési Házban pedig festészet napján minden évben egy közös alkotásra szoktam várni az embereket.

2015-ben visszamentem a Képzőművészeti Egyetemre, a képzőművész tanár diplomát is megszerezni. Egy békási iskolában tanítottam, aztán még két évet a Szentistvántelepi Iskolában. Révész Emese mondta, hogy milyen jó látni, hogy úgy tudok festő lenni, hogy közben sok minden mást is csinállok. Szerintem a festészetem egy élményalapú festészet. Igyekszem olyan dolgokkal is foglalkozni, ami kivon a világ mindennapi problémáiból. Például modellező repülőzők, távcsövet építettem, hogy a gyerekemmel meg tudjuk nézni a Szaturnusz gyűrűit, szeretek akvarizálni, kertészkedni és tyúkot tartani, most épp zongorázni tanulok. Ezek a tevékenységek a festészetemben is témát tudnak adni. Szerintem nem élmény alapú festészet ez, hanem naplózó jellegű. Ami velem történik, abból lesz festmény. Feleséggel, aki építész, meg tudjuk beszélni a vizuális problémák dolgait. Ő máshonnan látja a dolgokat, de van egy közös nyelvünk.

Említetted, hogy anyukád itt dolgozott az óvodában.

Ő volt 78-ban, 19 évesen az első óvónő az intézményben, 25 évesen itt lakott az óvoda szolgálati lakásában. Kolléganője az édesapám szomszédja volt, a szüleim így találkoztak egy szalonnasütésen. Bölcsődébe is ide jártam, anyukám húga volt az egyik nevelőnő, úgyhogy egészen sok intézményt kipróbáltam Kalászon. Az óvónénim, Babett néni, ha jól tudom most viszi az utolsó csoportját. Sípós Éva néni, anyukám egykori munkatársa a gyerekek óvónője. Budakalászon minden összefonódik, a Telepi Suliban sok egykori tanárom most is tanít.

A számodra nagy hatású alkotók oktatási tevékenységét folyamatosan kiemeled.

Igen, mert én az oktatáson keresztül kerültem velük kapcsolatba és azt érzem, hogy tovább viszem azt, amit Jóna (Szerk.: Szentgyörgyi József) csinált. Már én sem iskolában oktatok, hanem a képzőművészkörben. Heti három alkalommal elvárják tőlem, hogy okos dolgot mondjak arra a helyzetre, amit a tanítványaim állítottak elő. Mások agyával kell festeni. Mondhatok olyan festőket, akiknek az oktatási tevékenysége nem jelentős, de azok nem magyarok. Amerika a háborút követően, mint egy győztes szuperhatalom hátrányban érezte magát Európa, vagy az oroszok jelentős kulturális örökségével szemben. A háború elől sok művész Amerikába menekült, de nem volt Kandinszkijük, Málevicsekük, olyan művész, aki legalább Amerikában született volna. Az amerikai művészet reprezentációja programszerűvé vált. Jackson Pollock öt fiú testvérrel apukája mellett földet művelt, de járt tanulni és Guggenheimen keresztül el tudott indulni, a Life magazin két oldalas interjút jelentetett meg vele, mert az amerikai művészetet propagálni kellett. Nekem nincs mecénatúrám és monumentálisban sem tudok gondolkodni. Tök jó lenne 16 négyzetméteres vásznon vodóval önteni a festéket, de az én 30 négyzetméteres műtermem Magyarországon így is egy nagy műterem és a belmagasság is jó. Ha két méteres képet festek, akkor az alját nem hasalva kell festeni, hanem fel kell tudni emelni szemmagasságba. Képzeld el egy hiperrealistát, aki a fotó jellegű képén a fűszálakat szeretné kidolgozni. Azt nem tudja a földön hasalva. Nekem nem elég egy vékony festékréteg a vásznon. Olyannyira nem elég, hogy Fekete Zsolt barátommal, akivel közösen alkottunk, létrehoztuk az okos műtárgyat. Ezek térbeli festmények, két egymásba metszett síkból állnak – ebből csináltunk olyan tárgyat, ami érzékeli a fényt és saját magát tudja változtatni.

Egy szövegben a tér és idő megjelölése elkezd történeté rendezni a szöveget. A te képeiden kevés ehhez fogható kapaszkodót látni.

Egy-egy kép kapcsán több teret tudok adni a befogadók képzelőerejének, de mégiscsak én adom meg a magját. Pollock azt mondta a Life magazinnak

adott első nagy interjújában, hogy ő azt szeretné, ha az emberek ránéznek a festményére és ha tetszik, akkor tovább nézik, ha meg nem, akkor odébbmennek. Csak egy élményt adó vizuális cikként beszélt a képeiről és ez nekem tetszik. Nekem a kép egy elengedési folyamat végterméke. Rendszeresen járok futni és egyszer láttam őzeket, nyulat és rókát egy futás alatt, amiből kép lett. Vagy egyik képem egy látvány módosítása az Omszk tótól a Renault szalon felé nézve.

Az elengedési folyamat kapcsán lehet azt mondani, hogy a képhez fűződő narrációt elengeded, esetleg annyi kép képződik, ahány befogadás?

Tök jó lenne, ha ez így lenne. Mindenki máshogy fogja feldolgozni a látott képet, tehát ilyen módon kénytelen lesz a mű többszöröződni. De nekem még azt tanították, hogy a festő lehetőleg ne mondjon semmit a saját képeiről, mert úgyse tudja, hogy mit csinál. Megmondja a művészettörténész, az esztéták. Amíg a művész a barlanghasonlatszerű helyzetben van, addig az esztétának nagyobb a rálátása, mert nagyobb tudással rendelkeznek, több dolog van, amihez a látványt hasonlíthatni tudják. De a valóságban sokszor előfordul, hogy a kiállítás szervező nem tud kurátort felkérni, mert nem ismer senkit. Gyakran szembetalálkozom azzal a kérdéssel, hogy mi lenne, ha én akasztanám fel a képeimet és rendezném meg a kiállítást? Az lenne a jó, ha te otthon becsomagolnád a képeidet, jönne a műtárgyszállító és majd te megjelenesz a kiállításon, mint a művész. De valójában te csinálod a kiállításod és amikor megjelenik a művészettörténész, aki téged tanított az egyetemen és akinek remekül el tudta mondani, hogy Kasper David Friedrich elszakadt a várostól, azt mondja, hogy meséj a képeidről. Tíz éves koromban kerültem Paizs Petihez, azóta járok szakkörre. Most 37 éves vagyok, tehát 27 éve vakarom a ceruzával a papírt. Az az én munkám, az összes többi másnak a munkája. És igen, az egyetemen meg kell védeni a diplomamunkádat, amit kiraksz a falra kétszáz ember előtt. De az egy mű és egy alkalom.

Külüs László munkáival a kulus.hu-n, sartm.art-on, és a művész youtube csatornáján is találkozhatunk.

EGÉSZSÉG

ŐSZI SZAKORVOSI SZŰRŐVIZSGÁLATOK

Budakalász Város Önkormányzata támogatásával ősszel folytatódnak a szakorvosi szűrések, melyek a lakosság egészség megőrzését és a betegségek megelőzését szolgálják. Az Egészségklub önkéntesei végzik ez alkalommal is a szervező munkát. A szakorvosi szűréseken kizárólag budakalászi lakosú személyek és a város közintézményeiben dolgozók vehetnek részt, személyes jelentkezést követően.

A szűrőprogramokra mindenki hozza magával a személyi igazolványát, lakcímkártyáját és a TAJ kártyáját. Felhívjuk figyelmüket, hogy a szűrőprogramokon elsősorban azok vehetnek részt, akik még nem, vagy az előző szűréstől eltelt egy éven túl vették igénybe a szolgáltatást.

Október és november hónapban folytatódnak a betegség megelőző szűrővizsgálatok.

2018-ban végeztünk legutóbb vastagbél daganatra utaló, székletvér kimutatáson alapuló szűrővizsgálatot.

A vizsgálatot befolyásoló tényezők: Zavaró anyagok: Néhány szájon át adagolt gyógyszer, mint az aszpirin, kortikoszteroidok, reszerpin, fenilbutazon, indometacin, stb. gasztrointesztinális izgalmat és okkult vérzést okozhat egyes páciensekben. Napi 250 mg-nál nagyobb mennyiségben alkalmazott aszkorbinsav (C-vitamin) álnegatív reakciót eredményezhet. A vas vagy vas-tartalmú készítmények álpozitív reakciót okozhatnak. A tesztet megelőző két napban és a teszt során mellőzni kell a fenti készítményeket. Egyéb vérzést okozó állapotok, mint aranyér, fogászati problémák, székrekedés vagy menstruációs vérzés ideje alatt ne legyen a páciensnél a teszt elvégezve. Mintavétel ne legyen, amíg a páciens valamilyen rektális készítményt alkalmaz. Felkészülés a mintavételre: A mintavétel előtt két nappal és a mintavétel alatt is marhahúsmentes, nagy mennyiségű salakképző anyagot szolgáltatató diéta ajánlott. Ez alatt az idő alatt mellőzni kell a nyers gyümölcsöket és zöldségfélét, melyek peroxidáz tulajdonságú anyagot tartalmaznak (fehérrépa, torma, sárgadinnye, vörös retek stb).

A vizsgálatra személyesen kell jelentkezni 2022. november 11-én, pénteken 15-18 óráig az Egészségház betegváró helyiségében (Klisovác u. 6.). A jelentkezéshez szükséges adatokat a helyszínen vesszük fel, TAJ kártyát hozzanak magukkal.

A székletminták leadása **ugyanott 2022. november 14-én hétfőn 9-12 óráig lehetséges.** Az eredményeket postázni fogjuk.

Demencia szűrés

2022. november 26., szombat 9 órától.

Dr. Göbl Richárd neurológus szakorvos végzi a vizsgálatot.

Jelentkezni lehet: Garami Lászlóné (Margónál) hétfőn és szerdán 18-20 óráig a +36 70 450-3420-es telefonszámon.

A demencia kialakulásához hozzájárul az időskori elszigeteltség, inaktív, mozgásszegény életmód valamint egyes betegségek is: például vitaminhiány, alkoholizmus, pszichiátriai betegségek stb.

A vizsgálatra olyan 60 év feletti személyek jelentkezését várjuk, akik memóriavesztést, gondolkodási és tanulási képesség zavarát észlelnek magukon. Neurológiai és pszichiátriai kezelés alatt állók ne jelentkezzenek.

Nőgyógyászati szűrés

2022. október 25., kedd 9:00-12:30 óráig

2022. november 8., kedd 9:00-12:30 óráig

Dr. Lőrincz István nőgyógyász szakorvos végzi a vizsgálatot.

Jelentkezni lehet: Rakics Istvánné (Anninál) a +36 30 944-1165-es telefonszámon hétfőn és szerdán 18-20 óráig.

A vizsgálat kiterjed: kismencedei UH, kolposzkópia, citológiai mintavétel, leletezés.

Tájékoztató adatok a tavaszi szűréseken résztvevők számáraól:

Nőgyógyászat:két alkalom / 40 fő

Bőrgyógyászat:két alkalom / 70 fő

Érszűkület mérés:két alkalom / 60 fő

Ezen alkalmak többszörösére is lenne igény, sajnos a humán és anyagi erőforrások szűkös mértéke erre ad lehetőséget.

A szeptemberi Hírmondóban meghirdetett bőrgyógyászati és érszűkület mérési vizsgálatokra a létszám betelt, jelentkezéseket nem áll módunkban fogadni.

Dr. Csobod Judit
Egészséges Budakalásziért Egyesület

KULTÚRPIKNIK VOLT A HOLLÓVÖLGYBEN

Az idei Kultúrpiknikre sokan látogattak ki, a nagyszerű programok remek hangulatot teremtettek.

Több fesztiválon és szabadtéri rendezvényen részt vettem már, de a Kalászi Kultúrpiknik határozottan a kedvencem lett mind közül. A Hollóvölgy önmagában is lenyűgöző, a hely atmoszférája alpból sikerre ítél minden eseményt. Mire háromkor megérkeztünk a koncertre, addigra már nagy volt a nyüzsgés; sokan énekeltek, ringatóztak a ritmusra, voltak akik borospohárral és egy szelet zsiroskenyérrel a kezükben derűsen beszélgettek és voltak, akik nyakláncot, koszorút készítettek, gyöngyöt fűztek, kerámiát vagy köveket festettek. A tömeg nagy részét már ismertem vagy a Faluházból, az óvodából, a játszótérről, vagy éppen a szomszédságunkból.

A szervezők és a házigazda, Nyers Csaba kitettek magukért: senki sem maradt éhen. Kedvencünk a sült húsos zsiroskenyér és Nyers Csaba egyik specialitása, a medvehagymás-napraforgós pogácsa volt.

Kardos-Horváth János koncertjét követően az összes gyermek egy doboz köré sereglett, amiből Góbi Rita bújt elő és a felnőtteket is lenyűgözve táncolt el egy kisebb történetet, amit a végén együtt játszott el az aprónéppel. Az előadás alatt nem tudtam elmozdulni magam sem, mert a performansz engem is teljesen rabul ejtett.

A kultúrkvíz a felnőttek játéka volt, ami után újra a táncművészeté lett a főszerep; Villany Leó improvizációs műsorát láthattuk, de Matisz Flóra zenei aláfestése önmagában is megállta volna a helyét.

A táncosokat Baranyai Barna stand-up show-ja követte, majd a lemenő nap fényeiben közösen dobolhattunk a Barakoo dobkörral. Orbán Bori és Pánczél Kristóf zenei duója, ami a szonok világát hozta el a völgybe, méltó befejezése volt a napnak.

A rendezvény kifejezetten kedvezett a kisgyerekes családoknak, hiszen a kedves gyerekfoglalkozások (melyek a naplementéig biztosítva voltak) és Góbi Rita előadása mellett a Hollóvölgy egy biztonságos közege volt a kicsiknek is; élvezhették a friss levegőt, szabadon szaladgálhattak, nem kellett attól tartani, hogy kiszaladnak az útra.

G. R.

Fotók: Hartl-Nagy Tamás

HITÉLET

REFORMÁCIÓ: HÁROM FOGALOM ÉS HÁROM TANULSÁG

Fogalmak:

1. Reformáció: 1517-ben egy Luther Márton nevű pap Németországban közzé tette vitatételeit. A pápa megpróbálta kiátkozni, de az európai fejedelmek és királyok egy része a reformációt támogatta. Európa megosztottá vált, létrejöttek a keresztyén felekezetek, a fejedelmek pedig vallásháborúkat vívtak egymással, melyek során rengetegen életüket veszítették. A háborúk még sokáig zajlottak a szívekben, a megosztottság mélyen beleyökerezett a keresztyének életébe. Még száz évvel ezelőtt is szinte lehetetlen volt falun egy reformátusnak katolikust elvennie feleségül.

2. Felekezet: a vallásokon belüli közösségeket, részeket, „feleket” hívjuk így. A felekezetek egymástól különböznek ugyan, de azért egy vallásnak számítanak. A nyugati keresztyénségen belül vannak a katolikusok és a reformáció egyházai, felekezetei. Utóbbiakat együtt protestánsoknak nevezzük.

3. Protestáns: a reformáció óta Luther elvei nyomán kialakult összes egyházat hívjuk így. A két legnagyobb protestáns felekezet a református (vagy kálvinista) és az evangélikus (vagy lutheránus) egyház. De protestánsok például a baptisták, vagy a Budakalászon működő Budakalászi Evangéliumi Közösség is. Ránk, protestánsokra jellemző, hogy a templom a katolikusnál egyszerűbb (nincsenek szobrok), az istentisztelet lényege a prédikáció (a lelkész Bibliát magyarázó beszéde), a lelkész házasságos, a közösségnek pedig mindig erős önállósága van (pl. a lelkészüket maguk választják). És bizony jellemző a nagy öntudat is, hajlamosak vagyunk a szakadásokra. Sok különbség is van köztünk, de a katolikusokkal összevetve a felsoroltakban mégiscsak nagyon hasonlóak vagyunk. Érdekes, hogy a reformáció szó megőrződött saját felekezetem, a reformátusok nevében, de a protestáns szó az, ami pontosabb, ha a reformációról beszélünk.

Tanulságok:

1. A felsorolt protestáns jellemzők mind nagyon érdekesek – de miért kellett ezek miatt háborúzni? Vajon miért nem tudtak megegyezni a katolikusok és a protestánsok? Nos, minden emberi korszakban vannak olyan kérdések, amik mellett vagy ellen felsorakozik, aki csak számít. A reformáció korában buzgó, sőt, túlbuzgó vallásos élet jellemezte a hétköznapokat, így tehát az egyház formájának kérdése volt, ami feloldhatatlan feszültségeket okozott. És ma? Vajon vitatható volna kicsit erősebb zöld körökben, hogy a klímaváltozás mégsem olyan biztos? Ha én e hasábokon ezt merném állítani, talán még az országos sajtó is idézgetné fél napig a műveletlen és felelőtlen kalászi lelkészt. Vagy vajon fel lehetne vetni egy lelkes kormánypártinak, hogy talán nem következik be az azonnali nemzethalál, ha egyszer a Fidesz végre elismeréssel szólna valamelyik politikai ellenfeléről?

Gúnyos nevetésre számítanék. Ugyan az ellenzék vagy az EU melyik része lenne az? Nem érdemel senki sem tiszteletet... A tanulság: mielőtt elítélnénk az előttünk járókat, lássuk meg, hogy mi is erős vehemenciával védjük korunk döntőnek gondolt igazságait.

2. A reformáció 505 éve volt, sok víz lefolyt azóta a Dunán. Már vagy két-háromszáz éve más foglalkoztatja igazán az európai embert. Például Magyarországon 1848-ban a nemzet megszületése volt a fő kérdés, nem a vallás. A vallás kérdésére egyre kevesebb hangsúly esett. Sőt! A keresztyén felekezetek közötti különbségeket ma - furcsa módon - hasznosnak is látjuk. Hiszen a mai kiüresedett élet döntő kérdése az, hogy hiszünk-e egyáltalán valamiben? Ha végre elkezdünk a lelki életünkkel foglalkozni, akkor a keresztyénség számára előny, hogy többféle felekezeti hagyományt és többféle közösséget tudunk felmutatni. Márpedig minden egyháznak deklarált célja, hogy ne maradjunk meg annál a hamis mondatnál, hogy „én a magam módján hiszek Istenben”. Nekem öröm, ha valaki Kalászon református keresztyénné lesz, de az is az, ha katolikus vagy evangélikus, netán baptistává, vagy a Budakalászi Evangéliumi Közösség tagjává válik: mert azzal a keresztyének szűk családja bővül. A tanulság: a sokféle keresztyénség mára erőforrássá vált.

3. A sokféleség lehet a szétesettségnek is a jele. A sokféleség akkor értékes, ha egy-egy rész öntudatos és magabiztos. Az a feladatunk, hogy saját felekezetünk jó tanulságait felhasználjuk. Mi református módon szeretnénk a hit titkaiban mélyebbre jutni. És számon tartjuk a református világot: a hollandokat és a svájciakat, a magyarországi aprófalvak és mezővárosok közösségeit, a határon túli testvéreket. Tehát, fontos a reformátusságunk. Sajátos jellemvonásainkról nem akarunk lemondani. De mégsem az elkülönülésen van a hangsúly, hanem a mélységen. Ha van mélység, akkor lehetünk együtt a másikkal, akinek másik hagyomány szerint, de ugyanúgy van mélysége. Talán ez a legfontosabb tanulság: vagy így, vagy úgy, de hiszünk-e Istenben?

*Bereczky Örs református lelkész
Budakalászi Református Gyülekezet*

OKTÓBERI IMÁDSÁG

Egy esős, októberi délután nagymamámhoz indultam látogatóba. Amikor megérkeztem, a foteljában ült és a rózsafüzért imádkozta. Odakuporodtam a lábaihoz és csak csendben figyeltem, ahogy a kis gyenge ujjai közt a szemeket pergette. Az arcán különös összeszedettség látszódott és egész lényéből nyugalom áradt. 9 éves voltam, de emlékszem, hogy lángolt a szívem, amikor kezemben a rózsafüzért szorongatva hazafelé indultam. 35 év telt el azóta. De az a tűz, amit akkor hazafelé éreztem, folyton lángra lobban a szívemben, akárhányszor kezembe veszem a rózsafüzért. A rózsafüzér imádkozása bármikor kiváló alkalom, hogy Jézus életéről elmélkedjünk, de az október azért különleges hónap, mert két jelentős ünneppel is megemlékezünk a Szűzanyáról. Október 7-én mint a Rózsafüzér Királynőjét, Október 8-án pedig mint a Magyarok Nagyasszonyát köszönhetjük. Ezért október hónapot méltán nevezhetjük a rózsafüzér hónapjának. Ebben a hónapban a Budakalászi templomunkban is ünnepélyesen imádkozzuk ezt az imádságot. De mi is a rózsafüzér imádkozásának a lényege? Újra és újra Krisztus életének legfontosabb eseményeihez vezet bennünket. A rózsafüzéren keresztül belélegezzük Krisztus misztériumát. A rózsafüzér nem más, mint Mária útja, egy különleges ösvény, amelyen járva jobban megtanuljuk Mária szemével látni Jézust, jobban megismerjük őt, és Mária szívének szeretete által megtanuljuk mindenek felett szeretni Jézus Krisztust. A rózsafüzért imádkozva nemcsak egyszerűen megszólítjuk Máriát, hanem gondolatról-gondolatra, egyre mélyebben megértjük a Boldogságos Szűz megváltásban elfoglalt különleges helyét és kapcsolódunk

Mária által még szorosabban Krisztushoz. A Katolikus Egyház a rózsafüzérnek mindig is különös hatékonyságot tulajdonított, ezért a legnehezebb időkben az ügyeit a közösségben folyamatosan mondott rózsafüzérre bízta. Szent II. János Pál pápa ezt írta Rosarium Virginis Mariae kezdetű apostoli levelében: „Szívesen bízom ma ennek az imádságnak hatékonyságára a világ békéjéért és a családokért.” Ma is igen aktuálisak ezek a szavak. Hiszen a mai világ számos megpróbáltatás elé állítja a hitünket. A felületesen imádkozók nemcsak középszerű keresztények – ahogy Szent II. János Pál pápa fogalmaz -, hanem veszélyeztetett keresztények is. Az a veszély leselkedik rájuk, hogy hitük fokozatosan elsorvad. A rózsafüzér imádkozása azonban komoly segítséget tud adni abban, hogy a zúgó gondolataink háttérbe szoruljanak, lelkünk megnyílhasson az ég felé, gondolatainkat a megfelelő mederbe tereljük.

Varga Zoltán, plébános
Budakalászi Római Katolikus Egyházközség

ÉLET ÉS HALÁL VAN A NYELV HATALMÁBAN

Valószínűleg mi is tapasztaltuk már ennek a bibliai bölcsességnek a hatását az életünkben. Vagy úgy, hogy nekünk mondtak valamit, ami épített, felemelt, bátorított, vagy épp ellenkezőleg, lehúzott, fájdalmat okozott, vagy a mi beszédünknek volt hatása másokra. A Bibliának nagyon sok mondanivalója van a beszédéről, és ha figyelembe vennénk, igyekeznénk követni, a kommunikációnkra és a kapcsolatainkra is nagy hatással lehetne.

Néha meggondolatlanul szólunk, nem gondolva abba bele, hogy a szavaink milyen sokszor maradandó kárt okozhatnak. „Van, akinek a fecsegése olyan, mint a tőrdőfés”. (Példabeszédek 12:18) Pedig a választás nálunk van. Tudunk-e tudatosak lenni a beszédünkben? Tudunk adott esetben csöndben maradni? Akkor is, amikor nagyon kikíváncozna, amit mondani szeretnénk? Ahogy az Újszövetségben olvashatjuk: „legyen minden ember gyors a hallásra, késedelmes a szólásra, késedelmes a haragra.” (Jakab 1:19)

„Van, akinek a fecsegése olyan, mint a tőrdőfés” bibliai vers így folytatódik: „a bölcsnek nyelve pedig gyógyít”. A szavunk lehet méreg és gyógyszer. Lehet romboló és lehet építő. Lehet elkeserítő és reményt adó. Melyiket választjuk inkább?

Mit tegyünk, ha változni szeretnénk? Egrészt tudhatjuk, hogy „amivel csordultig van a szív, azt szólja a szája” (Máté 12:34), tehát nem mindegy, hogy mivel töltjük meg a szívünket, mit forgatunk magunkban. Aztán a zsoltárossal együtt kérhetjük Istent: „Uram, tégy zárat a számra, őrizd ajkaim nyílását!” Ezenkívül pedig, fontos tudatos döntést is hozni, hogy a beszédünkkel építeni szeretnénk, gyógyítani, teremteni. Ezért legközelebb mielőtt kimondanánk valamit, egy pillanatra maradjunk csöndben és mérlegeljünk. Amit mondani szeretnénk igaz-e? Épít-e? Áldás-e? Nem fogom-e a másikat megbántani? Nem fogom-e megbánni?

Érdemes figyelni a beszédünket: hogy állunk a pletykával, kritizálással, cinizmussal, zsörtölődéssel, manipulálással, önsajnálattal? És a másik oldalon: tudunk-e áldást mondani, dicsérni, bátorítani, vigasztalni, köszönetet kifejezni, megerősíteni, biztatni, lelkesíteni. Néha pedig csak meghallgatni.

Kereszturi Eszter
Budakalászi Evangéliumi Közösség

SPORT

FONTOS KÉZILABDÁS SIKER A BUDAI FARKASOK ELLEN

Fontos győzelemmel folytatta bajnoki szereplését a budakalászi férfi kézilabdacsapat az NB I -ben. Együttesünk hazai pályán nyert 31:30 arányban a Budai Farkasok ellen.

A kalásziak hazai környezetben, az újonc ellen, a két pont megszerzésének egyértelmű céljával vágtak neki a mérkőzésnek. A közönség nem unatkozott, hiszen szoros, izgalmas küzdelmet láthatott, és csak a legvégén dőlt el a bajnoki pontok sorsa. Az első félidő után 14-13 volt az eredmény, és a vendégek a szünet után is alaposan megnehezítették ellenfelük dolgát. A találkozó utolsó percében

Váci Dániel kapus fogott meg egy hétméterest, ezzel a védelem nyerte meg a mérkőzést a hazai együttes 31-30-ra. Sinkovits 9, Varjú 6, Juric-Grgic és Kiss B. 4-4 góllal vette ki a részét a sikerből.

„Nem játszottunk jól, ennek ellenére majdnem végig mi vezetünk a találkozón. A hajrában buta hibákat követtünk el, nem voltunk fegyelmezettek, ezért sok kiállítás kaptunk, némi szerencse és Váci bravúrjai kellett ahhoz, hogy itthon tartsuk a két pontot” – értékelte a lefújás után Csoknyai István vezetőedző.

A Budakalász a középmezőnyből várja a folytatást, és bízunk benne, hogy a sikeres hazai szereplés mellett az első idegenbeli pontokat is begyűjti majd a társulat.

VILLÁM LILLA TÖRTÉNELMI STRANDRÖPLABDÁS SIKERE OLASZORSZÁGBAN

Történelmi sikert ért el a budakalászi kötődésű Villám Lilla és párja, Szabó Adrienn a hagyományos őszi bibionei Beach Volley Maratonon. A női páros verseny-

számában ugyanis első alkalommal állhattak fel magyar versenyzők a dobogó tetejére. A férfiaknál is először jutott be magyar duó a legjobb négy közé.

A kétszeres magyar bajnok Villám Lilla és a tavalyi ob-ezüstérmes Szabó Adrienn a mintegy száz résztvevő páros közül kvalifikálták magukat a 32-es főtábla küzdelmeibe, majd ott veretlenül menetelven szereztek meg az aranyérmeket. Az eddigi legjobb magyar páros eredmény Bibionében két bronzérem volt: 2017-ben Lutter Eszter Lakatos Enikővel, egy évvel később pedig Szombathelyi Szendrával állhatott fel a dobogó harmadik fokára, míg utóbbi évben Bálint Melinda, Háfra Dominika és Szabó Dorka a hármas csapatok küzdelmeiben végzett az első helyen.

„Jó volt nagyon, én most voltam ott életemben először, de már korábban is hallottam sokat erről az egyedülálló versenyről. Alapvetően jó volt, hogy egy kategória szét volt bontva két napra, de mi nagyjából minden kategóriában elindultunk (vegyes 2-es, 3-3 elleni, 4-4 elleni), úgyhogy ezért volt leginkább húzósabb rohagálni egyik pályáról a másikra. A döntőt végül már a centerpályán játszottunk egy szlovák páros ellen, akik Magyarországon is ott voltak a Lupán, a World Touron, úgyhogy nem rossz páros. Óriási hangulat volt ott is, minden kint levő magyar úgy szurkolt nekünk, mintha nem lenne holnap, és ez nagyon kellett, főleg az utolsó szettben, és így sikerült is behúznunk 2-1-re a döntőt is” – mondta honlapunknak Villám Lilla.

A férfiak versenyében is először sikerült a párosoknál elődöntőbe jutnia magyar strandröplabdázóknak. A történelmi tett a korosztályos bajnok Frányó Csanád és a legutóbbi két ob-n negyedik, egyetemi vb-résztvevő Papp Máttyás nevéhez fűződik, akik végül a negyedik helyen zártak 186 induló közül.

Az olaszországi Bibionében rendszeresen minden évben tavasszal és ősszel is megrendezik a Beach Volley Maratont férfi és női párosban, férfi és női hármasban, illetve vegyes négyes kategóriában, és a három napos eseményen mindig több száz csapat lép homokra a tengerparton felállított pályákon.

Kerékpáros szervízoszlop a Kedves és a Ponty utcai pihenőhelyen

Két kerékpáros szervízoszlopot telepítettek az EuroVelo 6 kerékpárúton Budakalász Város Önkormányzata és a Magyar Kerékpáros Turisztikai Szövetség együttműködése alapján. Az oszlopokat a Duna sétányon, a Kedves és a Ponty utcai pihenőhelyen találják meg a két keréken közlekedők.

Az oszlopok pumpát, szerszámkészletet, gumileszedőt tartalmaznak, így a meghibásodott kerékpárokat a helyszínen is megszerelhetjük. A csavarhúzó, imbuszkulcs- és torx-készletek, csillag-villás kulcsok, állítható villáskulcsok és küllőkulcsok sok embernek segíthetnek. Közös érdekünk, így kérjük, vigyázzanak a szervízoszlopokra!

300 résztvevő és 2 millió forint támogatás a Szponzorfutáson

Vasárnap rendezték meg az I. Budakalászi Szponzorfutást, a BSC 1995 szervezésében, több mint 300 fő részvételével. Ez a szponzorációs esemény Európában számtalan országban bevált formátuma az amatőr sport finanszírozásának. A cél elsősorban az anyagi források megteremtése volt: a résztvevők közös erővel segítettek abban, hogy a klub működéséhez szükséges anyagiakat előteremtsek. A BSC kézilabda-szakosztálya teljes létszámmal képviseltette magát, és nagy öröm, hogy nagyon sok hozzátartozó, szimpatizáns és mozogni, segíteni vágyó csatlakozott még hozzájuk. Az esemény igazolta az előzetes, optimista várakozásokat: támogatói felajánlásokból több mint 2 millió forintot sikerült összegyűjteni.

Lakatos Zoltán egyesületi elnök köszönetet mondott mindenkinek, aki eljött az Omszk-tóhoz, és hozzátette: a támogatás mellett az is

fontos eleme volt a rendezvénynek, hogy közelebb hozzák magukhoz az embereket, és lehetőséget adjanak a múlt sportolónak, hogy találkozzanak egymással.

A hétfégi Szponzorfutás folytatása sem marad el: tavasszal újra várják majd az érdeklődőket, a mottó pedig nem változik: „legyetek a közösség részei, sportoljatok, alkossatok velünk!”

Elkezdődött az őszi labdarúgónál is

Elkezdődött az őszi szezon minden korosztály számára. A nyári felkészülés a bajnokságra befejeződött. Szinte szünet nélkül folytak az edzések, a srácok és az edzők mindent megtettek, hogy megfelelő erőletben legyenek a bajnoki mérkőzésekre. Az egyesület létszáma tovább szaporodott. A nyári táborba résztvevők gyerekek közül sokan választották a labdarúgást és marad-

tak az egyesületnél. Örülünk annak, hogy az ovisok és a kisiskolások létszáma is növekedett. Az első bajnoki mérkőzéseken már tapasztalható, hogy a felkészülés jól sikerült.

Felnőtt csapatunk a Pest Megyei első osztályban remek rajtot vett és kilenc ponttal a negyedik helyen áll. Bajzát Péter vezetésével nagyszerű gárda alakult ki. Leigazoltuk Völgyi Dánielt, a volt NB I-es labdarúgót, aki szívesen csatlakozott hozzánk. Csapatunk őszi

szetésele nem sokat változott. De erre az idejre remekül összekovacsolódtunk. Szerepeltetünk saját nevelésű fiatal játékosokat, akik nem okoztak csalódást mérkőzéseken. Célunk minél több utánpótlás korú srác szerepeljen az első csapatban. Az edzők remek munkáját bizonyítja, hogy több játékosunkat elsőosztályú klub igazolt le, a Ferencváros, az MTK, a Vasas és az Újpest. Persze továbbra is célunk, hogy minden fiatal gyerekekkel megszeressük a sport örömet és a mozgás fontosságát. A klubhelyiség remekül működik, mind a szülők, mind sportolóink nagyon örülnek a létesítménynek. Sokat dolgozunk azért, hogy továbbra is megfelelő körülményeket biztosítsunk sportolóink számára.

A téli nyári sípálya épül, reméljük, rövid időn belül elkészül és birtokba vehetik a gyerekek. Továbbra is várjuk a szurkolókat érdemes az utánpótlás mérkőzésekre is kilátogatni, és együtt örülni a gyerekekkel egy győztes mérkőzés után. Köszönjük az Önkormányzat segítségét, és továbbra is számítunk az együttműködésére.

Sárosi Tibor
B.M.S.E. elnök

565 induló az idei Tour de Kalászon

Több százan vettek részt a szeptember 18-án megrendezett Tour de Kalászon! A hűvös, szeles idő ellenre is 565-en neveztek, és aki rajthoz állt, nem bánta meg, hogy vállalta a kihívást. A szervezők két távon hirdették meg a kerékpáros erőpróbát, és több kategóriában hirdettek győztest.

A kalászaikat nem riasztotta el a hirtelen jött őszi idő: aki előzetesen eltervezte, hogy vasárnap részt vesz a Tour de Kalászon, az alighanem el is jött a hagyományos helyi szabadidős sporteseményre. A nevezés kilenc órakor nyílt meg, és ahogy közeledtünk az első rajt időpontjához, úgy telt meg a Faluház udvara a mozogni vágyókkal. Kicsik és nagyok, sőt egész családok vállalták a kihívást, hogy bringázzanak egy jót a kijelölt pályákon. A szervező Kós Károly Művelődési Ház és Könyvtár munkatársai két távon hirdették meg az erőpróbát: a kicsik 6,5, a nagyok pedig 14 kilométert kerékpároztak. A célba érkezést követően gyermek, serdülő, felnőtt és

senior korcsoportokban hirdettek győztest, illetve a családi váltók teljesítményét is értékelték. A legtöbb nevező számára a részvétel jelentette az igazi élményt: ismét kiderült, hogy a Tour de Kalász nem csak egy sportesemény, hanem egy közösségformáló, közösségerősítő rendezvény. Köszönet a szervezőknek, az önkénteseknek és minden résztvevőnek!

ANYAKÖNYV

Szeretettel köszöntjük Budakalász Város legfiatalabb lakóit!

Becker Lajos Bendegúz
Czabai Botond János
Wettstein Lúcia Mária
Berki Bence Bálint

Sok szeretettel gratulálunk! Isten éltesse őket és családjukat!

HIRDETÉSI LEHETŐSÉG A BUDAKALÁSZI HÍRMONDÓBAN

A Budakalászi Hírmondó print változata évente 10 alkalommal, 32 oldalon 4500 példányban jelenik meg, és a város összes háztartásában olvashatják. Az újság online változatban is elérhető. Lapunk színvonalára jóleső visszajelzés az egyre gyakoribb hirdetési igény. Úgy döntöttünk, hogy szeptembertől eleget teszünk ennek, és lehetőséget adunk a budakalászi, illetve a régiós szolgáltatások, termékek bemutatására negyed, fél és egyoldalas felületeken. A hirdetéseknek meg kell felelniük a reklámetikai és a lap által képviselt szakmai elvárásoknak. További információ a 06-26-340-266-os telefonszámon, illetve a kommunikacio@budakalasz.hu emailcímen kérhető.

HIRDETÉSI MÉRETEK ÉS TARIFÁK

Méret	nettó	+áfa	bruttó (forint)
1/1	100.000	27.000	127.000
1/2	60.000	16.200	76.200
1/4	40.000	10.800	50.800

RITMIKUS GIMNASZTIKA tanfolyam

Az Óbuda-Kalász RG TC 1994-ben alakult Érfalvy Nóra- 1988-as szöuli olimpiakövetésével, mely máig az ország egyik legeredményesebb RG egyesülete. Várjuk minden kislány jelentkezését, akik hobbi vagy versenyző szinten szeretnének megismerkedni a ritmikus gimnasztikával!

ÓBUDA-KALÁSZ RG TC KÖZPONT
1037 Budapest, Kunigunda útja 60. +36 20 913 4512 +36 30 966 7346

Hétfő és Szerda
17:00-18:00 óvs
18:00-19:00 iskolás

Kedd és Csütörtök
16:00-17:00 óvs
17:00-18:00 iskolás
18:30-19:30 iskolás haladó

MOA MAGÁN ÁLTALÁNOS ISKOLA
1031 Budapest, Kalászi utca 5-7. +36 20 913 4612 +36 30 966 7346

Szerda és Péntek
16:00-17:00 kiskisiskolás
17:00-18:00 óvs
18:00-19:00 kiskisiskolás

BUDAKALÁSZI CSUPA CSODAHÁZ SPORTTEREM
2011 Budakalász, Szentendrei út 7. +36 20 913 4612 +36 30 966 7346

Kedd és Csütörtök
17:00-18:00 óvs
18:00-19:00 kiskisiskolás

PATAKPARTI ÁLTALÁNOS ISKOLA
2011 Budakalász, Kislovác utca 15. +36 20 913 4612 +36 30 966 7346

Hétfő és Szerda
16:00-17:00 óvs
18:00-19:00 iskolás
17:00-18:00 óvs
17:00-18:00 iskolás
A csoportok külső edzővel működnek!

OTTHONUNK BUDA-KALÁSZ RG TC

OTTHONUNK ÓBUDA BÉKÁSMEGYER

Népszámlálás 2022

ELKEZDŐDÖTT A NÉPSZÁMLÁLÁS, OKTÓBER KÖZEPÉIG ONLINE IS KI LEHET TÖLTENI A KÉRDŐÍVET

Október elsején kezdődött a mindenki számára kötelező népszámlálás: a kérdőíveket október 16-ig interneten lehet kitölteni, majd számlálóbiztosok keresik fel azokat a háztartásokat, ahonnan nem érkezett be online kérdőív – jelentette be a Központi Statisztikai Hivatal.

A tízezenkénti népszámlálás pillanatképet ad az országról, bemutatja milyenek a magyarok, például, hogy milyen viszonyok között élnek, milyen a munkaerőpiaci helyzetük, az egészségi állapotuk, a vallási hovatartozásuk. A KSH szerint a válaszadás azért is különösen fontos, mert a kapott adatok megalapozzák a jövőbeni döntéseket, képet adnak a helyi ellátási, szolgáltatási és infrastrukturális igényekről, információval szolgálnak új vállalkozások létrehozásához, és energiahatékonyossági döntések előkészítését is szolgálják.

A kormány tavaly a veszélyhelyzet miatt halasztotta idénre az eredetileg 2021-re tervezett országos népszámlálást, amely idén október 1. és november 20. között zajlik.

BUDAKALÁSZI HÍRMONDÓ

Budakalász polgárainak lapja • Stadtblatt für Kalasch • Лист грађана у Каласу

Felelős kiadó: Dr. Deák Ferenc
Szerkesztők: Orosz Ferenc, Péterffy Gábor
Munkatársak: Gulyás Rita, Urbán Ákos
Fotók: Nagy Tamás, Szabó Zoltán
Tördelés: Ali Vali
Nyomatás újrapiapír felhasználásával:
Print Brokers Team Kft.
E-mail: hirmondo@budakalasz.hu | **Telefon:** 06 26/340-266

A Faluház októberi programajánlója

Október 14-én 17-18:30-ig Aprók tánca. Tánctanulás Velner Klára és a Budakalászi Tamburazenekar közreműködésével.

Október 15-én 9-12 óráig Őszi tófutás. Nevezés 9 órától kategóriánként, rajt 10 órától az OMSZK-tó Tanító utcai oldalán a CBA mögötti füves területen.

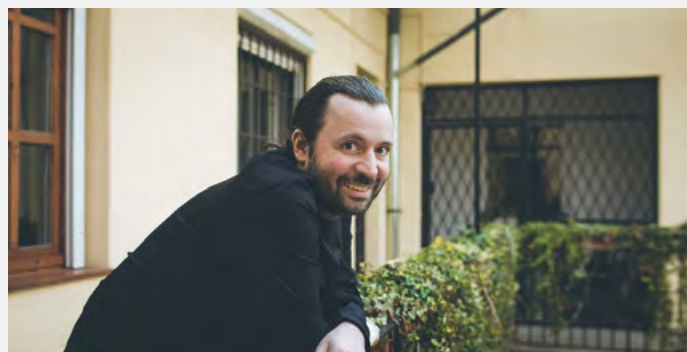

Október 20-án Mentáskert Piac. Kézműves foglalkozás, ahol őszi ajtódíszeket és kerti dekorációkat készíthetünk.

Október 21-én 18 órától „Kódotatom a világnak”. Viczián Pál fotográfus kiállításmegnyitója.

Október 21-én 20 órától Bérczesi Róbert, a Hiperkarma frontemberének szólókoncertje. Jegyek kaphatók a tixa.hu oldalon.

Október 23-án 17 órától Az 1956-os forradalom emléknapja, városi díjak átadása. Az ünnepi műsort követően korabeli teherautó felvezetésével menet indul a koszorúzás helyszínére, az OMSZK parki kopjafához.

Október 27-én 19 órától Duó Concordia (Mikus Adrienn és Szász Szabolcs) öröme koncertje.

A hárfán és a harmónikán ezúttal Piazzola tangókat, spanyol szerenádokat, saját szerzeményeket és közismert klasszikusokat hallhatunk. Jegyek kaphatók a tixa.hu oldalon.

Október 29-én Szent Korona délután Varga Tiborral.

Minden csütörtök délután 14-19 óra között Mentáskert piac a Faluház udvarán.

Mentáskert

A Faluház programjairól részletesen a koskarolyh.hu oldalon olvashatnak.

**KÓS KÁROLY
MŰVELŐDÉSI HÁZ
ÉS KÖNYVTÁR**

Kós Károly Művelődési Ház és Könyvtár
2011 Budakalász, Szentendrei út 9.

www.koskarolyh.hu • +36 30 382 9810 • info@koskarolyh.hu

Budakalász Város Önkormányzata és
a Kós Károly Múvelődési Ház és Könyvtár
tisztelettel meghívja Budakalász lakosait
2022. október 23-án 17:00 órára

AZ 1956-OS FORRADALOM ÉS SZABADSÁGHARC TISZTELETÉRE RENDEZETT MEGEMLÉKEZÉSRE

és a városi díjak átadó ünnepségére.

Helyszín: Kós Károly Múvelődési Ház nagyterme

Az ünnepi műsor után fáklyás emlékező menet indul az OMSZK parkba a koszorúzás helyszínére a kopjafához, ahol együtt helyezzük el a megemlékezés virágait.

Hozzon egy mécsest, emlékezzünk együtt 56 hőseire!

BUDAKALÁSZ VÁROS
ÖNKORMÁNYZATA

